Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

36 350 IX **Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)**

Nr. 2 **MEMORIE VAN TOELICHTING**

INHOUDSOPGAVE

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL 3

B. BEGROTINGSTOELICHTING 4

1 Leeswijzer 4

2 Beleid 5
2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXB 5
2.2 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXA 12
2.3 Overzicht Coronamaatregelen 14

3 Beleidsartikelen Ministerie van Financiën (IXB) 15
3.1 Artikel 1 Belastingen 15
3.2 Artikel 2 Financiële markten 22
3.3 Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector 24
3.4 Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen 29
3.5 Artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen 33
3.6 Artikel 6 Btw-compensatiefonds 36
3.7 Artikel 9 Douane 37
3.8 Artikel 13 Toeslagen 39

4 Beleidsartikelen Nationale Schuld (IXA) 43
4.1 Artikel 11 Financiering staatsschuld 43
4.2 Artikel 12 Kasbeheer 45

5 Niet-beleidsartikelen 47
5.1 Artikel 8 Apparaat 47
5.2 Artikel 10 Nog onverdeeld 49

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2023 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB);
2. de begrotingsstaat inzake de Nationale Schuld (IXA).

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Financiën,

S.A.M. Kaag

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De voorliggende suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de ontwerpbegroting 2023 (inclusief Nota van Wijziging[1]) van het ministerie van Financiën (IXB) en Nationale Schuld (IXA).

In hoofdstuk 2 zijn de overzichten opgenomen met de belangrijkste mutaties; in paragraaf 2.1 voor artikel 1 t/m 13 van IXB en in paragraaf 2.2. voor artikel 11 en 12 van IXA.

Hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 bevatten per beleidsartikel een budgettaire tabel. Conform de Rijksbegrotingsvooschriften (RBV) worden per artikel de (meerjarige) mutaties die groter of gelijk zijn aan de ondergrenzen in de onderstaande (tabel 1) toegelicht. Vanwege de staffel kan de som van de toegelichte mutaties afwijken van de totale mutaties op het artikel.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

Beleidsmatige mutaties zijn het gevolg van nieuw beleid. Technische mutaties zijn het gevolg van bestaand beleid (bijvoorbeeld overboekingen en ramingsbijstellingen).

De toelichting op de mutatie van de belastingontvangsten is in de Voorjaarnota opgenomen.

[1] Kamerstukken II 2022-2023, 36 200 nr. 10

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXB

In onderstaande tabellen worden de belangrijkste suppletoire uitgaven- (tabel 2) en ontvangstenmutaties (tabel 3) weergegeven.

Tabel 2 Overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2023 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven 2023	Uitgaven 2024	Uitgaven 2025	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027
Vastgestelde begroting 2023 na NvW		**14.179.542**	**10.824.743**	**10.858.764**	**9.202.617**	**8.669.845**
Belangrijkste suppletoire mutaties						
1) Uitvoeringskosten fiscale wet-regelgeving	1	0	23.279	19.458	39.499	39.727
2) Ambitie verhoging IV-dagen	1	0	26.489	33.377	33.377	33.377
3) Belasting- en invorderingsrente	1	40.298	52	342	607	1.243
4) Bijdrage aan rijksbrede problematiek: belasting- en invorderingsrente	1	7.000	23.000	22.000	22.000	20.000
5) Kapitaalinjectie Invest-NL	3	0	0	0	155.000	0
6) Kapitaalinjectie Invest International	3	113.000	54.000	4.000	– 134.000	0
7) Kapitaalinjectie TenneT	3	0	– 600.000	– 1.458.000	0	0
8) Kapitaalinjectie EBRD	4	0	75.000	0	0	0
9) ESM Kapitaalsleutel correctie	4	– 176.000	0	176.000	0	0
10) Bijdrage EU voor rente Oekraïne	4	0	41.436	41.436	41.436	41.436
11) Bijdrage aan rijksbrede problematiek: apparaatsuitgaven beleidsdepartement	8	0	0	0	– 10.000	– 10.000
12) Loon- en prijsbijstelling	10	297.760	280.937	250.674	242.794	241.250
13) Additionele prijsbijstelling over 2022	10	18.791	17.072	11.968	11.130	11.046
14) Eindejaarsmarge	10	65.281	0	0	0	0
15) Bijdrage aan rijksbrede problematiek: vrijval artikel 10	10	– 29.875	0	0	0	0
16) Hersteloperatie toeslagen	13	298.625	341.420	143.071	8.463	0
17) Extra eindejaarsmarge hersteloperatie toeslagen	13	45.819	0	0	0	0
18) Overhevelingen Aanvullende Post	div	12.918	243.870	144.307	116.471	118.615
19) Kasschuiven	div	– 147.098	46.936	55.877	26.115	18.170
20) Interdepartementale overboekingen	div	494.659	6.611	10.975	11.856	15.596
21) Overige mutaties		7.920	– 29.526	– 23.250	– 26.860	– 26.322
Stand 1e suppletoire begroting 2023		**15.228.640**	**11.375.319**	**10.290.999**	**9.740.505**	**9.173.983**

Toelichting

1. *Uitvoeringskosten fiscale wet- en regelgeving*
   Vanuit de reservering voor 'Uitvoeringskosten fiscale wet- en regelgeving' op de Aanvullende Post (AP) wordt circa € 40 mln. vanaf 2026 overgeheveld naar artikel 1 Belastingen. Deze middelen komen ten gunste van de uitvoering van het coalitieakkoord, Europese wetgeving en nieuwe lastenmaatregelen en overige wijzigingen in de fiscale wet- en regelgeving.
2. *Ambitie verhoging IV-dagen*
   Het budget voor externe inhuur van de Belastingdienst wordt vanaf 2025 met € 33 mln. verhoogd om de groei naar 640.000 IV-dagen te kunnen realiseren. Aanvullend wordt € 15 mln. beschikbaar gemaakt binnen de Belastingdienst voor de benodigde groei van IV-dagen. Het totale additionele IV-budget bedraagt daarmee € 48 mln. Deze ambitie is noodzakelijk om politieke wensen en fiscale maatregelen sneller te kunnen invoeren. Vanaf 2024 is een groeipad naar 640.000 IV-dagen in 2025 mogelijk met het oog op de beleidswensen en blijvende aandacht voor modernisering en vernieuwing van IV-systemen.
3. *Belasting- en invorderingsrente*
   De te vergoeden invorderingsrente wordt circa € 40 mln. hoger geraamd in verband met de herstelactie invorderingsrente. Over de stand van zaken van de herstelactie is de Tweede Kamer 16 maart jl. geïnformeerd[2].
4. *Bijdrage aan rijksbrede problematiek: belasting- en invorderingsrente*
   De raming van de belasting- en invorderingsrente is meerjarig herijkt, mede als gevolg van de doorwerking van renteverhogingen door de ECB op de belasting- en invorderingsrente. Er is besloten om de bestaande wettelijke systematiek aan te passen naar een beter uitlegbaar belasting- en invorderingsrente systeem. De achtergrond hiervan wordt toegelicht bij post 3 onder Ontvangstenmutaties. Er wordt nog een uitvoeringstoets opgesteld, waarmee gekeken wordt naar de uitvoerbaarheid en de gevolgen die er voor de uitvoering optreden door deze wijziging. Het nettoresultaat van hogere uitgaven en hogere ontvangsten draagt het ministerie van Financiën bij aan het generale beeld. Samen met de structurele meevaller als gevolg van een hogere grondslag van de vennootschapsbelasting in de renteraming (zie ook post 2 onder Ontvangstenmutaties) levert dit per saldo een structurele bijdrage van € 100 mln. aan de rijksbrede opgave op.
5. *Kapitaalinjectie Invest-NL*
   In 2022 is € 175 mln. kapitaal gestort in Invest-NL, afgestemd op de kasbehoefte van Invest-NL voor investeringen. Het resterende begrote kapitaal van € 155 mln. voor 2022 wordt doorgeschoven naar 2026. Het totaal van de beoogde kapitaalinjecties wijzigt niet, verspreid over de jaren ontvangt Invest-NL een kapitaalinjectie ter grootte van € 1,7 mld.
6. *Kapitaalinjectie Invest International*
   De raming voor de kapitaalinjectie Invest International wordt in 2023 met € 113 mln. bijgesteld. Dit betreft enerzijds het doorgeschoven resterende begrote kapitaal van € 37 mln. uit 2022. Anderzijds wordt een kasschuif toegepast om het ritme van de raming van de kapitaalinjectie af te stemmen op de kasbehoefte van Invest International voor investeringen. Het totaal van de beoogde kapitaalinjecties wijzigt niet, verspreid over de jaren ontvangt Invest International een kapitaalinjectie ter waarde van € 833 mln.

[2] Kamerstukken II 2022-2023, 31 066 nr. 1205, 'Stand van zaken Belastingdienst maart 2023'

7. *Kapitaalinjectie TenneT*
   Uw Kamer is eerder geïnformeerd dat het kabinet inzet op de volledige verkoop van TenneT Duitsland[3]. Mocht een transactie onder acceptabele voorwaarden tot stand komen, dan zou de opbrengst van een dergelijke verkoop ten goede komen aan TenneT Holding, de verkopende partij en aandeelhouder van TenneT Duitsland. Met deze opbrengst zou dan vervolgens de Nederlandse kapitaalbehoefte in de komende jaren gefinancierd kunnen worden en zijn de gemaakte reserveringen in de begroting overbodig. Het kabinet acht het hierbij belangrijk dat TenneT voldoende gefinancierd is, conform de minimale credit rating in de nota deelnemingenbeleid, om haar publieke taken te kunnen uitvoeren.
8. *Kapitaalinjectie EBRD*
   Er volgt mogelijk een kapitaalinjectie aan de European Bank for Reconstruction and Development (EBRD). Met behulp van deze injectie kan EBRD blijven bijdragen aan het steunen van Oekraïne en programma's opstarten in sub-Sahara Afrika. Hoewel nog veel onzeker is, wordt hierover mogelijk later dit jaar besloten. In dat geval zal de verplichting nog in 2023 worden aangegaan. Daarom wordt een reservering opgenomen van € 75 mln. (met bijbehorende uitgave in 2024).
9. *ESM Kapitaalsleutel correctie*
   De betalingsverplichting ESM wordt met € 176 mln. uitgesteld naar 2025. In de ontwerpbegroting 2023 was een reservering opgenomen voor het actualiseren van de kapitaalsleutel van het ESM vanwege de toetreding van Kroatië. Deze actualisatie is echter uitgesteld en wordt in 2025 opgenomen, omdat de nieuwe kapitaalsleutel wordt geactualiseerd wanneer een nieuw ESM-lid toetreedt, en uiterlijk 1 januari 2026. Het bedrag zal worden geactualiseerd zodra meer duidelijkheid is over de gekozen kapitaalsleutel.
10. *Bijdrage EU voor rente Oekraïne*
    In december 2022 is in de Ecofin gesproken over een bijdrage van de EU-lidstaten om de rente op de Oekraïne-lening van € 18 mld. in 2023 te compenseren[4]. De bijdrage zal tussen 2024 tot en met het jaar 2027 circa € 41,4 mln. per jaar bedragen. In afwachting van de bilaterale overeenkomst tussen Nederland en EU, en een update van de Europese Commissie over de hoogte van de bijdrage, wordt een reservering voor de verplichting opgenomen van € 165,7 mln.
11. *Bijdrage aan rijksbrede problematiek: apparaatsuitgaven beleidsdepartement*
    Vanuit de apparaatsbudgetten van het beleidsdepartement vindt vanaf 2026 een additionele bijdrage van € 10 mln. structureel plaats aan het rijksbrede beeld.
12. *Loon- en prijsbijstelling*
    De loon- en prijsbijstelling 2023 wordt toegevoegd aan de Financiënbegroting (€ 298 mln. in 2023 en € 241 mln. structureel).
13. *Additionele prijsbijstelling over 2022*
    De extra prijsbijstelling, ter compensatie van de uitzonderlijk hoge inflatie in 2022, wordt toegevoegd aan de Financiënbegroting (€ 19 mln. in 2023 en € 11 mln. structureel).
14. *Eindejaarsmarge*
    De eindejaarsmarge 2022 van € 65 mln. wordt toegevoegd aan de Financiënbegroting.

[3] Kamerstukken II 2022-2023, 28 165 nr. 386
[4] Kamerstukken II 2022-2023, 22 112 nr. 36045-3557

15. *Bijdrage aan rijksbrede problematiek: vrijval artikel 10*
    Vanuit artikel 10 Nog onverdeeld wordt in 2023 in totaal een bijdrage van € 30 mln. geleverd aan de rijksbrede problematiek onder het uitgavenplafond.
16. *Hersteloperatie Toeslagen*
    Op basis van de actuele inzichten inzake aantallen, bedragen en nu adequaat geachte aannames wordt het totaal meerjarig beschikbare budget voor de Hersteloperatie Toeslagen naar boven bijgesteld. Deze middelen worden generaal beschikbaar gesteld (€ 792 cumulatief). Tevens wordt € 478 mln. extra op de Aanvullende Post gereserveerd, waarmee het totaal voor FIN beschikbaar gestelde middelen voor toeslagenherstel toeneemt met € 1,3 mld. Zonder het project Versnellen & Verbeteren zou het afhandelen van integrale beoordelingen en bezwaren langer duren dan eerder geraamd. Daarnaast komen er meer bezwaren binnen dan verwacht. Om de doelstelling van Versnellen & Verbeteren te behalen (onder meer: minimaal 90% van de aanmeldingen bij Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) heeft in Q1 van 2025 een afgeronde integrale beoordeling) en de bezwaren zo goed mogelijk te behandelen, is extra budget nodig. Dit vereist uitvoeringswijzigingen om de productiviteit bij de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) te verhogen en het aantal toekomstige bezwaren te verkleinen, maar ook additionele capaciteit. Ook de compensatie- en hersteluitgaven vallen naar verwachting hoger uit dan eerder begroot. Dit komt door een groter aantal gedupeerden dat bij de eerste toets in eerste instantie niet als gedupeerde wordt aangemerkt, maar waarvan bij de integrale beoordeling wel gedupeerdheid wordt vastgesteld. Op basis van informatie die begin maart beschikbaar was, is een prognose opgesteld van een totaal van circa 42.000 gedupeerden. Dit is een stijging van circa 7.000 gedupeerden. Hierbij wordt opgemerkt dat deze prognose een momentopname is; u wordt via de voortgangsrapportage Hersteloperatie Toeslagen geïnformeerd over eventuele bijstellingen in deze prognose. Daarnaast doen meer gedupeerden een beroep op - en krijgen meer gedupeerden additionele compensatie toegekend door - de Commissie Werkelijke Schade (CWS). Daarnaast is er een autonome (budgettaire) tegenvaller bij het herstelbedrag van de kindregeling. Tot slot heeft de toename van het verwachte aantal gedupeerden ook effect op de overige herstelregelingen, zoals de ex-partnerregeling en de publieke- en private schuldenoplossing. Een integraal overzicht van de financiële stand van zaken van de Hersteloperatie Toeslagen is te vinden in de bijlagen van de Voorjaarsnota 2023.
17. *Extra eindejaarsmarge hersteloperatie toeslagen*
    De onderuitputting op de programmamiddelen voor de Hersteloperatie Toeslagen in 2022 wordt middels een extra eindejaarsmarge van circa € 46 mln. opnieuw beschikbaar gesteld om gedupeerde ouders te kunnen compenseren.
18. *Overhevelingen Aanvullende Post*
    In de periode 2023 tot en met 2027 wordt er circa € 636 mln. overgeheveld van de Aanvullende Post naar de Financiënbegroting. De individuele overhevelingen worden nader toegelicht in de toelichtingen van de artikelen. Het betreft onder andere middelen in het kader van het herijkte bestedingsplan om de dienstverlening van de Belastingdienst en Dienst Toeslagen te verbeteren.
19. *Kasschuiven*
    Om de budgetten aan te laten sluiten op het benodigde meerjarige ritme worden er verschillende kasschuiven toegepast.

20. *Interdepartementale overboekingen*
    Dit betreft verschillende overboekingen met andere begrotingen, waaronder middelen van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor een mogelijke kapitaalinjectie van € 500 mln. in 2023 aan Stedin. Daarnaast worden middelen overgeheveld van het ministerie van Justitie en Veiligheid voor ondermijning (oplopend tot € 10,9 mln. in 2027). Tevens wordt een incidenteel bedrag van € 4,3 mln. in 2023 en een structureel bedrag van € 0,1 mln. overgeheveld naar het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in het kader van de kabinetsreactie op het rapport van het adviescollege dialooggroep slavernijverleden.

Tabel 3 Overzicht belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2023 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2023	Ontvangsten 2024	Ontvangsten 2025	Ontvangsten 2026	Ontvangsten 2027
Vastgestelde begroting 2023 na NvW		**201.164.293**	**234.110.649**	**238.214.894**	**250.165.141**	**261.132.330**
Belangrijkste suppletoire mutaties						
1) Belastingontvangsten	1	11.402.665	9.246.678	– 2.977.339	– 1.935.476	– 2.636.454
2) Belasting- en invorderingsrente	1	– 5.449	– 20.331	31.821	32.112	32.748
3) Bijdrage aan rijksbrede problematiek: belasting- en invorderingsrente	1	135.000	128.000	125.000	123.000	120.000
4) Doorbelasten kosten vervolging	1	17.767	26.969	– 2.005	– 2.005	– 2.005
5) Ontvangsten boetes en schikkingen	1	27.980	12.414	– 4.474	– 4.500	– 4.500
6) Dividenden staatsdeelnemingen	3	247.000	1.655.000	– 5.000	– 35.000	– 69.000
7) Beëindiging steunmaatregelen KLM	3	– 5.542	– 34.700	– 34.700	– 740.410	0
8) Ramingsbijstelling renteontvangsten lening Griekenland	4	80.564	70.143	50.723	45.869	44.190
9) Bijdrage aan rijksbrede problematiek: schaderestituties EKV	5	30.000	25.000	25.000	18.000	18.000
10) Overige mutaties		386	– 5.857	– 6.401	– 6.415	– 2.956
Stand 1e suppletoire begroting 2023		**213.094.664**	**245.213.965**	**235.417.519**	**247.660.316**	**258.632.353**

Toelichting

1. *Belastingontvangsten*
   De mutaties van de Belastingontvangsten worden in de Voorjaarsnota 2023 toegelicht.
2. *Belasting- en invorderingsrente*
   De belasting- en invorderingsrente wordt structureel hoger geraamd als gevolg van een hogere grondslag van de vennootschapsbelasting in de renteraming.
3. *Bijdrage aan rijksbrede problematiek: belasting- en invorderingsrente*
   De raming van de belasting- en invorderingsrente (bir) is meerjarig herijkt, mede als gevolg van de doorwerking van renteverhogingen door de ECB op de bir. De hoogte van de bir is wettelijk gekoppeld aan het niveau van de ECB-rente. Op basis van de recente ECB rentestijgingen zouden daarmee ook de bir-rentes stijgen met een aanzienlijke budgettaire meevaller tot gevolg. Bij deze voorjaarsbesluitvorming wordt echter van deze systematiek afgeweken. Het ministerie van Financiën stelt voor om de bir-rentepercentages beter op elkaar aan te laten sluiten door het aanpassen van de berekening van de bir-rentepercentages. Dit bevordert tevens de uitlegbaarheid van de bir-renteniveaus en maakt het tegelijkertijd mogelijk om vanuit het ministerie van Financiën een bijdrage aan de rijksbrede problematiek te leveren. Er wordt nog een uitvoeringstoets opgesteld, waarmee gekeken wordt naar de uitvoerbaarheid en de gevolgen die er voor de uitvoering optreden door deze wijziging. Het nettoresultaat van hogere uitgaven en hogere ontvangsten draagt het ministerie van Financiën bij aan het generale beeld. Samen met de structurele meevaller als gevolg van een hogere grondslag van de vennootschapsbelasting in de renteraming (zie ook post 2 bij de Ontvangsten) levert dit per saldo een structurele bijdrage

van € 100 mln. aan de rijksbrede opgave op. De precieze budgettaire gevolgen van de aangepaste berekeningssystematiek worden op dit momenteel doorgerekend.

4. *Doorbelasten kosten vervolging*
   De raming wordt in 2023 en 2024 opgehoogd aangezien de effecten van de coronacrisis op deze ontvangsten van kortere duur waren dan eerder gedacht, waardoor de ontvangsten eerder het oude niveau bereiken.
5. *Ontvangsten boetes en schikkingen*
   De boeteopbrengsten worden in 2023 en 2024 hoger geraamd aangezien de effecten van de coronacrisis op deze ontvangsten van kortere duur waren dan eerder gedacht, waardoor de ontvangsten eerder het oude niveau bereiken.
6. *Dividenden staatsdeelnemingen*
   De dividendraming wordt aangepast aan de meest recente informatie over het verwachte dividend van de staatsdeelnemingen, als gevolg van de huidige marktomstandigheden. Conform afspraken met TenneT, ontvangt de Staat de kapitaalinjectie 2023 aan TenneT terug indien in 2024 een volledige verkoop van TenneT Duitsland gerealiseerd wordt.
7. *Beëindiging steunmaatregelen KLM*
   Bij de publicatie van de jaarcijfers 2022 heeft KLM aangegeven te verwachten het steunpakket in april te kunnen beëindigen. KLM is nu een nieuwe private kredietfaciliteit overeengekomen en beëindigt het steunpakket per 17 april 2023. De financiële voorwaarden die zijn gesteld aan het verlenen van het steunpakket en de luchtvaartinhoudelijke voorwaarden die niet ook elders zijn vastgelegd komen te vervallen. De budgettaire gevolgen van het opzeggen van de steunmaatregelen zijn het vervallen van de staatsgarantie op de (opgezegde) kredietfaciliteit, het recht op trekken van de directe lening en alle bijbehorende geraamde (premie)ontvangsten.
8. *Ramingsbijstelling renteontvangsten lening Griekenland*
   Op basis van de meest recente renteramingen worden de verwachte ontvangsten van de lening aan Griekenland in 2023 met circa € 80,6 mln. naar boven bijgesteld. De rente die Griekenland moet betalen is gebaseerd op de 3-maands Euribor rente, met een opslag van 0,5%. Doordat de Euribor rente is gestegen, krijgt Nederland meer renteontvangsten.
9. *Bijdrage aan rijksbrede problematiek: schaderestituties EKV*
   Het ministerie van Financiën verwacht de komende 6 jaar een incidentele ontvangst van circa € 131 mln. cumulatief op de exportkredietverzekering (ekv) uit hoofde van een terugbetaling van een schuld door Argentinië daterend van vóór 1999. Dit vloeit voort uit het op 28 oktober 2022 bereikte akkoord tussen de Club van Parijs en Argentinië. De betalingen worden in de regelingen uitgesmeerd tot en met het jaar 2028. De extra ontvangsten worden ingezet ten behoeve van de rijksbrede problematiek onder het uitgavenplafond.

2.2 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties IXA

In onderstaande tabellen worden de belangrijkste suppletoire uitgaven- (tabel 4) en ontvangstenmutaties (tabel 5) weergegeven.

Tabel 4 Overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2023 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven 2023	Uitgaven 2024	Uitgaven 2025	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027
Vastgestelde begroting 2023		**38.885.297**	**39.143.710**	**26.512.659**	**34.040.408**	**38.103.571**
Belangrijkste suppletoire mutaties						
1) Rente vaste schuld	11	220.000	929.000	1.845.000	3.159.000	4.612.000
2) Rente vlottende schuld	11	565.000	990.000	747.000	696.000	721.000
3) Rente derivaten	11	19.000	0	0	0	0
4) Aflossing vaste schuld	11	– 1.000	1.000	1.000	4.011.000	2.000
5) Rentelasten kasbeheer	12	1.959.929	2.492.779	2.070.657	2.077.901	2.237.310
6) Verstrekte leningen	12	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000
7) Overige mutaties		4.500	4.000	4.000	4.000	4.000
Stand 1e suppletoire begroting 2023		**42.052.726**	**43.960.489**	**31.580.316**	**44.388.309**	**46.079.881**

Toelichting

1. *Rente vaste schuld*
   De rentelasten vaste schuld vallen naar verwachting hoger uit. Bij de uitgifte van nieuwe schuld worden de rentetarieven vastgelegd tegen het dan geldende rentetarief. Daarnaast is er gerekend met hogere rentepercentages zoals die door het CPB zijn geraamd in de CEP. Hierdoor ontstaat een structurele tegenvaller van € 0,2 mld. in 2023 oplopend tot € 4,6 mld. in 2027.
2. *Rente vlottende schuld*
   De raming van de rentelasten vlottende schuld valt hoger uit als gevolg van wijzigingen in de omvang van de kortlopende schuld en de hoogte van de korte rente. De korte rente is door het CPB hoger geraamd in de CEP dan de rente waarmee in de ontwerpbegroting 2023 rekening is gehouden. Hierdoor ontstaat een structurele tegenvaller van € 0,6 mld. in 2023 oplopend tot € 0,7 mld. in 2027.
3. *Rente derivaten*
   De rentelasten op de langlopende derivaten zijn naar verwachting € 19 mln. hoger in 2023 als gevolg van de gestegen korte rente.
4. *Aflossing vaste schuld*
   De aflossing vaste schuld neemt in 2026 met € 4 mld. toe als gevolg van de uitgifte van leningen met een aflosdatum in 2026.
5. *Rentelasten kasbeheer*
   De raming van de rentelasten kasbeheer is hoger dan geraamd bij de ontwerpbegroting 2023. Dit is het gevolg van het bijwerken van de realisatie en de nieuwe rentestanden in de CEP-raming van het CPB.
6. *Verstrekte leningen*
   Naar verwachting worden er meer leningen verstrekt aan de deelnemers van het schatkistbankieren dan eerder geraamd. De raming wordt daardoor structureel met € 400 mln. naar boven bijgesteld.

Tabel 5 Overzicht belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2023 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2023	Ontvangsten 2024	Ontvangsten 2025	Ontvangsten 2026	Ontvangsten 2027
Vastgestelde begroting 2023		**69.374.958**	**63.675.766**	**54.050.508**	**57.739.944**	**59.332.021**
Belangrijkste suppletoire mutaties						
1) Rente derivaten	11	– 238.000	– 210.000	– 164.000	– 149.000	– 122.000
2) Uitgifte vaste schuld	11	– 7.857.000	– 1.565.000	6.100.000	24.889.000	16.583.000
3) Mutatie vlottende schuld	11	1.902.000	0	0	0	0
4) Rentebaten kasbeheer	12	7.282	22.756	63.748	101.390	135.072
5) Aflossingen op leningen	12	124.117	107.778	138.439	159.975	78.669
6) Mutatie in rekening courant en deposito	12	12.825.824	– 3.471.099	– 1.785.242	– 716.540	– 64.666
Stand 1e suppletoire begroting 2023		**76.139.181**	**58.560.201**	**58.403.453**	**82.024.769**	**75.942.096**

Toelichting

1. *Rente derivaten*
   Er worden minder rentebaten op derivaten verwacht dan eerder geraamd. De rente op derivaten worden berekend op basis van de rentepercentages zoals die door het CPB zijn geraamd. Door de hogere rentepercentages in de CEP vallen de verwachte rentebaten lager uit. Hierdoor ontstaat een structurele tegenvaller.
2. *Uitgifte vaste schuld*
   De raming voor de uitgifte van de vaste schuld is voor het lopende jaar met € 7,9 mld. naar beneden bijgesteld als gevolg van het financieringsplan 2023. Het financieringsplan geeft een beschrijving van de geschatte omvang en de totstandkoming van de financieringsbehoefte van de Nederlandse Staat voor 2023 en een overzicht van de manier waarop het Agentschap van plan is deze in te vullen. De raming voor 2025 en verder is hoger dan eerder geraamd bij de ontwerpbegroting 2023, als gevolg van de gewijzigde kassaldi tot en met 2027.
3. *Mutatie vlottende schuld*
   De vlottende schuld stijgt in 2023 met € 1,9 mld. Dit is het gevolg van een hogere financieringsbehoefte doordat de raming van het kastekort voor het lopende begrotingsjaar sterk is toegenomen. Schommelingen in de financieringsbehoefte in een lopend begrotingsjaar worden zo veel mogelijk opgevangen op de geldmarkt.
4. *Rentebaten kasbeheer*
   De raming van de rentebaten kasbeheer is hoger dan geraamd bij de ontwerpbegroting 2023. Dit is het gevolg van het bijwerken van de realisatie en de nieuwe rentestanden in de CEP-raming van het CPB.
5. *Aflossingen op leningen*
   Op basis van de actuele inzichten wordt verwacht dat de aflossingen op de leningen, die door de agentschappen, rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT's) en derden in het kader van schatkistbankieren zijn afgesloten, hoger uitvallen dan eerder geraamd.
6. *Mutatie in rekening courant en deposito*
   Uit een actualisatie van de raming van uitgaven en inkomsten van sociale fondsen blijkt dat deze fondsen in 2023 meer middelen storten in de schatkist. Dit betekent dat de geraamde mutatie in het saldo op de rekeningen-courant en deposito's stijgt. De verwachting is dat het saldo vanaf 2024 lager uitvalt dan eerder geraamd.

2.3 Overzicht Coronamaatregelen

In onderstaande tabel worden de coronagerelateerde uitgaven- en ontvangsten weergegeven per begrotingsartikel. In onderstaande tabel zijn bijbehorende Kamerstukken opgenomen voor verdere toelichting. Ook is een uitgebreid overzicht terug te vinden op de pagina «Overheidsfinanciën in coronatijd» op www.rijksfinancien.nl.

Tabel 6 Overzicht Coronamaatregelen (bedragen x € 1 mln.)

Naam maatregel/regeling	Bedrag verplichtingen 2023	Bedrag uitgaven 2023	Bedrag ontvangsten 2023	Relevante Kamerstukken
Belasting- en invorderingsrente	– 7,0	– 7,0	– 73,5	Kamerstukken II 2019-2020, 35 412, nr. 1, 35 466, nr. 1 en 35 540, nr. 1 Kamerstukken II 2020-2021, 35 850 nr. 1 en 35 420, nr. 348
Steunmaatregelen KLM	– 1.561,5	0,0	11,8	Kamerstukken II 2019-2020, 35 505, nr. 1 Kamerstukken II 2020-2021, 29 232, nr. 41
EIB pan-Europees Garantiefonds	0,0	75,1	0,0	Kamerstukken II 2019-2020, 35 492, nr. 1 en 35 492, nr. 2
Herverzekering leverancierskredieten	12,0	12,0	8,0	Kamerstukken II 2019-2020, 35 433, nr. 1

3 Beleidsartikelen Ministerie van Financiën (IXB)

3.1 Artikel 1 Belastingen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Belastingen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	**3.059.245**	**0**	**3.059.245**	**326.652**	**3.385.897**	**348.822**	**187.235**	**376.853**	**215.782**
Uitgaven (1) + (2)	**3.197.340**	**0**	**3.197.340**	**39.696**	**3.237.036**	**247.086**	**187.602**	**220.409**	**230.572**
(1) Apparaatsuitgaven	**3.052.054**	**0**	**3.052.054**	**40.898**	**3.092.952**	**143.592**	**162.712**	**187.427**	**187.266**
Personele uitgaven	**2.570.785**	**0**	**2.570.785**	**55.433**	**2.626.218**	**133.372**	**146.680**	**168.782**	**174.697**
Eigen personeel	2.172.136	0	2.172.136	4.656	2.176.792	103.991	107.120	131.782	137.697
Inhuur externen	390.698	0	390.698	50.692	441.390	29.346	39.525	36.965	36.965
Overig personeel	7.951	0	7.951	85	8.036	35	35	35	35
Materiële uitgaven	**481.269**	**0**	**481.269**	**– 14.535**	**466.734**	**10.220**	**16.032**	**18.645**	**12.569**
ICT	27.509	0	27.509	10.434	37.943	708	8.490	10.431	4.040
Bijdrage aan SSO's	362.591	0	362.591	– 39.728	322.863	662	112	1.725	2.001
Overig materieel	91.169	0	91.169	14.759	105.928	8.850	7.430	6.489	6.528
(2) Programma-uitgaven	**145.286**	**0**	**145.286**	**– 1.202**	**144.084**	**103.494**	**24.890**	**32.982**	**43.306**
Bekostiging	**3.251**	**0**	**3.251**	**– 3.251**	**0**	**– 3.251**	**– 3.251**	**– 3.251**	**– 3.251**
Vergoeding proceskosten	3.251	0	3.251	– 3.251	0	– 3.251	– 3.251	– 3.251	– 3.251
Garanties	**171**	**0**	**171**	**0**	**171**	**0**	**0**	**0**	**0**
Garantie procesrisico's	171	0	171	0	171	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**14.991**	**0**	**14.991**	**– 1.740**	**13.251**	**– 1.505**	**– 2.105**	**– 2.105**	**– 2.105**
Waarderingskamer	2.446	0	2.446	– 97	2.349	– 97	– 97	– 97	– 97
Kadaster	2.849	0	2.849	– 84	2.765	– 84	– 84	– 84	– 84
Kamer van Koophandel	339	0	339	– 18	321	– 18	– 18	– 18	– 18
Overige bijdrage ZBO's/RWT's	9.357	0	9.357	– 1.541	7.816	– 1.306	– 1.906	– 1.906	– 1.906
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	**478**	**0**	**478**	**3.660**	**4.138**	**2.477**	**3.077**	**3.077**	**3.077**
Internationale Douaneraad	185	0	185	0	185	0	0	0	0
Bijdrage overige (inter)nationale organisaties	293	0	293	3.660	3.953	2.477	3.077	3.077	3.077

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Opdrachten	**372.952**	**0**	**372.952**	**– 24.715**	**348.237**	**– 4.024**	**– 1.568**	**6.059**	**17.747**
ICT opdrachten	302.643	0	302.643	– 25.950	276.693	907	4.101	13.505	18.314
Overige opdrachten	70.309	0	70.309	1.235	71.544	– 4.931	– 5.669	– 7.446	– 567
Bijdrage aan agentschappen	**4.722**	**0**	**4.722**	**4.555**	**9.277**	**3.406**	**3.406**	**3.606**	**3.606**
Bijdrage Logius	3.323	0	3.323	1.135	4.458	1.285	1.285	1.485	1.485
Bijdrage overige agentschappen	1.399	0	1.399	3.420	4.819	2.121	2.121	2.121	2.121
(Schade)vergoeding	**28.899**	**0**	**28.899**	**– 27.009**	**1.890**	**83.339**	**2.989**	**2.989**	**2.989**
(Schade)vergoedingen	28.899	0	28.899	– 30.209	– 1.310	80.139	– 211	– 211	– 211
Vergoeding proceskosten	0	0	0	3.200	3.200	3.200	3.200	3.200	3.200
Rente	**130.722**	**0**	**130.722**	**47.298**	**178.020**	**23.052**	**22.342**	**22.607**	**21.243**
Belasting- en invorderingsrente	130.722	0	130.722	47.298	178.020	23.052	22.342	22.607	21.243
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	**– 410.900**	**0**	**– 410.900**	**0**	**– 410.900**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toerekening uitgaven aan Douane	– 203.543	0	– 203.543	0	– 203.543	0	0	0	0
Toerekening uitgaven aan Toeslagen	– 207.357	0	– 207.357	0	– 207.357	0	0	0	0
Ontvangsten (3) + (4)	**196.089.253**	**0**	**196.089.253**	**11.580.275**	**207.669.528**	**9.393.730**	**– 2.826.997**	**– 1.786.869**	**– 2.490.211**
Programma-ontvangsten (3)	**196.003.347**	**0**	**196.003.347**	**11.577.963**	**207.581.310**	**9.393.730**	**– 2.826.997**	**– 1.786.869**	**– 2.490.211**
waarvan: Belastingontvangsten	195.188.311	0	195.188.311	11.402.665	206.590.976	9.246.678	– 2.977.339	– 1.935.476	– 2.636.454
Bekostiging	**145.176**	**0**	**145.176**	**17.767**	**162.943**	**26.969**	**– 2.005**	**– 2.005**	**– 2.005**
Doorbelasten kosten vervolging	145.176	0	145.176	17.767	162.943	26.969	– 2.005	– 2.005	– 2.005
Rente	**482.668**	**0**	**482.668**	**129.551**	**612.219**	**107.669**	**156.821**	**155.112**	**152.748**
Belasting- en invorderingsrente	482.668	0	482.668	129.551	612.219	107.669	156.821	155.112	152.748
Boetes en schikkingen	**187.192**	**0**	**187.192**	**27.980**	**215.172**	**12.414**	**– 4.474**	**– 4.500**	**– 4.500**
Ontvangsten boetes en schikkingen	187.192	0	187.192	27.980	215.172	12.414	– 4.474	– 4.500	– 4.500
Apparaatsontvangsten (4)	**85.906**	**0**	**85.906**	**2.312**	**88.218**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabel 8 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen € 1.000)									
Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	3.059.245	0	3.059.245	326.652	3.385.897	348.822	187.235	376.853	215.782
waarvan garantieverplichtingen	326	0	326	0	326	0	0	0	0
Garantie procesrisico's	326	0	326	0	326	0	0	0	0
waarvan overige verplichtingen	3.058.919	0	3.058.919	326.652	3.385.571	348.822	187.235	376.853	215.782

Toelichting

Verplichtingen

Overige verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt in 2023 met € 320 mln. en structureel met € 210 mln. opgehoogd. De mutaties in de verplichtingen zijn veelal gelijk aan de uitgavenmutaties. Een aantal mutaties zien alleen op het verplichtingenbudget en worden hieronder toegelicht. Waar de mutaties gelijk zijn aan de mutaties in de uitgaven wordt dit toegelicht onder 'Uitgaven'. De belangrijkste verplichtingenmutaties zijn:

– Een ophoging in 2023 van € 172 mln. voor «Opdrachten ICT» vanwege vertragingen in aanbestedingen vanuit 2022 en vanwege een aantal nieuwe verwachte contracten in 2023.
– Een ophoging van € 36 mln. per jaar voor «Eigen personeel» vanwege het meerjarige OV-contract. Het verplichtingenbudget voor «Overig materieel» wordt verhoogd met € 24 mln. in 2023. Dit betreffen technische boekingen aangezien vanaf 2023, conform de rijksbegrotingsvoorschriften, in een aantal gevallen de verplichtingen en uitgaven aan elkaar gelijk worden gesteld. Eerder moest de meerjarige verplichting worden geboekt in het jaar dat de verplichting werd vastgelegd.
– «Inhuur externen» wordt in 2023 met € 34 mln. opgehoogd vanwege het afsluiten van inhuurcontracten.
– Het verplichtingenbudget wordt in 2024 en 2026 opgehoogd met respectievelijk € 47 mln. en € 121 mln. en in de overige jaren verlaagd in verband met de verwachte verlenging en vernieuwing van een contract in 2024 en 2026.

Uitgaven

Personele uitgaven

Eigen personeel

De uitgaven aan eigen personeel bij de Belastingdienst worden hoger geraamd, oplopend tot per saldo € 138 mln. in 2027. De belangrijkste oorzaken zijn:

– De uitgaven aan eigen personeel worden in 2023 met € 28 mln. verlaagd vanwege verwachte onderbezetting. De onderbezetting wordt grotendeels opgevangen met externe inhuur.
– Naar aanleiding van het rapport «Ongekend onrecht» van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) zijn middelen beschikbaar gesteld. Vanuit de reservering voor

'Dienstverlening' zijn eerder in 2021 middelen overgeheveld naar de Belastingdienst voor de jaren 2021-2023. Om de plannen door te zetten wordt circa € 55 mln. per jaar vanaf 2024 overgeheveld naar de Belastingdienst voor uitgaven aan eigen personeel. Deze middelen komen onder andere ten gunste aan Stella teams, fysieke loketten en de Belastingtelefoon.
– Vanuit de reservering voor 'Uitvoeringskosten fiscale wet- en regelgeving' op de Aanvullende Post AP wordt circa € 40 mln. vanaf 2026 overgeheveld naar artikel 1 Belastingen voor uitgaven aan eigen personeel. Deze middelen komen ten gunste van de uitvoering van wetgeving uit het coalitieakkoord, Europese wetgeving en nieuwe lastenmaatregelen en overige wijzigingen in de fiscale wet- en regelgeving.
– Er wordt € 20 mln. herschikt van 'Bijdrage aan SSO's' naar 'Eigen personeel'. Deze middelen, die op eerstgenoemde post gereserveerd stonden, zijn onder andere bestemd voor de wervingscapaciteit en personeelsfaciliteiten als gevolg van stijgende formatie.

Inhuur externen
De uitgaven aan inhuur externen wordt in 2023 per saldo € 51 mln. en in latere jaren € 37 mln. hoger geraamd. De belangrijkste mutaties zijn:
– In 2023 vindt er een herschikking van € 20 mln. plaats van 'Eigen personeel' naar 'Inhuur externen'. Gezien de huidige onderbezetting wordt een deel van de werkzaamheden opgevangen met externe inhuur.
– Vanuit artikel 13 Toeslagen wordt in 2023 € 21 mln. overgeheveld naar de Belastingdienst voor uitgaven aan externe inhuur. Een aantal dienstonderdelen van de Belastingdienst voert als ketenpartner werkzaamheden uit voor de Hersteloperatie Toeslagen.
– Het budget voor externe inhuur van de Belastingdienst wordt vanaf 2025 met € 33 mln. verhoogd om de groei naar 640.000 IV-dagen te kunnen realiseren. Aanvullend wordt € 15 mln. beschikbaar gemaakt binnen de Belastingdienst voor de benodigde groei van IV-dagen. Het totale additionele IV-budget bedraagt daarmee € 48 mln. Deze ambitie is noodzakelijk om politieke wensen en fiscale maatregelen sneller te kunnen invoeren en het landschap toekomstbestendig te maken. Het daadwerkelijk kunnen werven van de (inhuur-)capaciteit in de huidige arbeidsmarkt vormt een belangrijke randvoorwaarde, evenals het vervolgens absorberen van deze grote hoeveelheid extra mensen in de organisatie. Tevens zal gekeken worden naar het verhogen van de productiviteit of in eerste instantie het tegengaan van dalende productiviteit.

Materiële uitgaven

ICT
De uitgaven aan ICT voor het apparaat van de Belastingdienst, bijvoorbeeld uitgaven voor werkplekken en telefoniekosten, worden in 2023 per saldo circa € 10 mln. hoger geraamd. Ook in latere jaren worden hogere uitgaven geraamd. Op basis van actuele ramingen worden er budgetneutrale aanpassingen gedaan tussen de financiële instrumenten.

Bijdrage aan SSO's
De uitgaven aan SSO's worden in 2023 per saldo met circa € 40 mln. verlaagd en structureel met circa € 2 mln. verhoogd. Hiervan betreft € 20 mln. een herschikking van het budget naar 'Eigen personeel' (zie toelichting

onder ‘Inhuur externen’). De overige verlaging van in 2023 betreft een budgetneutrale aanpassing tussen financiële instrumenten als gevolg van actuele ramingen.

Overig materieel
De uitgaven aan overig materieel worden in 2023 per saldo circa € 15 mln. hoger geraamd en in latere jaren worden eveneens hogere uitgaven geraamd. Verder wordt op basis van actuele ramingen een aantal budgetneutrale aanpassingen gedaan tussen financiële instrumenten. Daarnaast wordt er structureel circa € 6 mln. overgeheveld vanuit de reservering voor ‘Dienstverlening’ ten behoeve van communicatiemiddelen, publieke campagnes, licenties en onderhoud van systemen.

Opdrachten

Op deze post wordt circa € 30 mln. in 2023 naar latere jaren geschoven om meer aan te sluiten op de meerjarenraming van de directie Informatievoorziening (IV). Daarnaast hebben er nog een aantal mutaties plaatsgevonden die kleiner van omvang zijn, waardoor het budget in 2023 per saldo daalt met € 26 mln.

(Schade)vergoeding

In de Kamerbrief van 4 november jl. is de Tweede Kamer geïnformeerd over de uitwerking van het tegemoetkomingsbeleid Fraude Signalering Voorziening (FSV) en Minnelijke Schuldsanering Natuurlijke Personen (MSNP)[5]. Met de huidige inzichten zal het zwaartepunt van de compensatie plaatsvinden in 2024. Hiervoor waren in een eerder stadium middelen gereserveerd. Van dit budget wordt € 30 mln. van 2023 naar 2024 geschoven en wordt € 50 mln. in 2024 overgeheveld van de Aanvullende Post naar artikel 1 Belastingen.

Rente

De te vergoeden invorderingsrente wordt in 2023 circa € 40 mln. hoger geraamd in verband met de herstelactie invorderingsrente. Over de stand van zaken van de herstelactie is de Tweede Kamer 16 maart jl. geïnformeerd[6]. Daarnaast is de raming van de belasting- en invorderingsrente meerjarig herijkt, mede als gevolg van de doorwerking van renteverhogingen door de ECB op de belasting- en invorderingsrente. Er is besloten om de bestaande wettelijke systematiek aan te passen naar een beter uitlegbaar belasting- en invorderingsrente systeem. De achtergrond hiervan wordt toegelicht onder het kopje Rente bij de Ontvangsten. Er wordt nog een uitvoeringstoets opgesteld, waarmee gekeken wordt naar de uitvoerbaarheid en de gevolgen die er voor de uitvoering optreden door deze wijziging. Het nettoresultaat van hogere uitgaven en hogere ontvangsten draagt het ministerie van Financiën bij aan het generale beeld. Samen met de structurele meevaller als gevolg van een hogere grondslag van de vennootschapsbelasting in de renteraming (zie ook de toelichting onder het kopje Rente bij de Ontvangsten) levert dit per saldo een structurele bijdrage van € 100 mln. aan de rijksbrede opgave op.

[5] Kamerstukken II 2022-2023, 31 066 nr. 1131, «Uitwerking beleid tegemoetkoming FSV»
[6] Kamerstukken II 2022-2023, 31 066 nr. 1205, ‘Stand van zaken Belastingdienst maart 2023’

Ontvangsten

Bekostiging

De raming wordt in 2023 en 2024 opgehoogd aangezien de effecten van de coronacrisis op deze ontvangsten van kortere duur waren dan eerder gedacht. De ontvangsten bereiken hierdoor eerder het oude niveau.

Rente

De belasting- en invorderingsrente wordt structureel hoger geraamd als gevolg van een hogere grondslag van de vennootschapsbelasting in de renteraming. Daarnaast is de raming van de belasting- en invorderingsrente (bir) meerjarig herijkt, mede als gevolg van de doorwerking van renteverhogingen door de ECB op de bir. De hoogte van de bir is wettelijk gekoppeld aan het niveau van de ECB-rente. Op basis van de recente ECB rentestijgingen zouden daarmee ook de bir-rentes stijgen met een aanzienlijke budgettaire meevaller tot gevolg. Bij deze voorjaarsbesluitvorming wordt echter van deze systematiek afgeweken. Het ministerie van Financiën stelt voor om de bir-rentepercentages beter op elkaar aan te laten sluiten door het aanpassen van de berekening van de bir-rentepercentages. Dit bevordert tevens de uitlegbaarheid van de bir-renteniveaus en maakt het tegelijkertijd mogelijk om vanuit het ministerie van Financiën een bijdrage aan de rijksbrede problematiek te leveren. Er wordt nog een uitvoeringstoets opgesteld, waarbij gekeken wordt naar de uitvoerbaarheid en de gevolgen die er voor de uitvoering optreden door deze wijziging. Het nettoresultaat van hogere uitgaven en hogere ontvangsten draagt het ministerie van Financiën bij aan het generale beeld. Samen met de structurele meevaller als gevolg van een hogere grondslag van de vennootschapsbelasting in de renteraming levert dit per saldo een structurele bijdrage van € 100 mln. aan de rijksbrede opgave op. De precieze budgettaire gevolgen van de aangepaste berekeningssystematiek worden op dit momenteel doorgerekend.

Boetes en schikkingen

De boeteopbrengsten worden in 2023 en 2024 hoger geraamd aangezien de effecten van de coronacrisis op deze ontvangsten van kortere duur waren dan eerder gedacht. De ontvangsten bereiken hierdoor eerder het oude niveau.

Belastingontvangsten

In de Voorjaarsnota 2023 worden de mutaties van de Belastingontvangsten toegelicht. De aansluiting met de Voorjaarsnota en de bedragen in de begrotingstoelichting (artikel 1 Belastingen, tabel budgettaire gevolgen van beleid) ziet er als volgt uit:

Tabel 9 Belastingontvangsten (bedragen x € 1.000)

	Ontwerpbegroting 2023	Nvw en ISB's	Vastgestelde begroting 2023 na NvW en ISB's (1)	Mutatie 1e suppletoire begroting (2)	Stand 1e suppletoire begroting 2023 (3) = (1+2)
Totaal belastingontvangsten	242.476.279	0	242.476.279	12.509.503	254.985.782
– /– Afdracht Gemeentefonds	40.477.613	0	40.477.613	1.039.597	41.517.210
– /– Afdracht Provinciefonds	2.996.423	0	2.996.423	65.114	3.061.537
– /– Afdracht BES-fonds	53.094	0	53.094	883	53.977
– /– Belastingontvangsten artikel 6 Btw-compensatiefonds	3.760.838	0	3.760.838	1.244	3.762.082
Belastingontvangsten artikel 1 Belastingen	195.188.311	0	195.188.311	11.402.665	206.590.976

3.2 Artikel 2 Financiële markten

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Financiële markten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	**1.031.101**	**0**	**1.031.101**	**129**	**1.031.230**	**159**	**159**	**159**	**159**
Uitgaven	**1.031.101**	**0**	**1.031.101**	**129**	**1.031.230**	**159**	**159**	**159**	**159**
Bekostiging	**7.304**	**0**	**7.304**	**28**	**7.332**	**28**	**28**	**28**	**28**
Accountantskamer	1.432	0	1.432	28	1.460	28	28	28	28
Muntcirculatie	4.309	0	4.309	0	4.309	0	0	0	0
IMVO convenanten	30	0	30	0	30	0	0	0	0
Overig	1.533	0	1.533	0	1.533	0	0	0	0
Opdrachten	**1.009.724**	**0**	**1.009.724**	**339**	**1.010.063**	**39**	**39**	**39**	**39**
Wijzer in geldzaken	1.634	0	1.634	0	1.634	0	0	0	0
Vakbekwaamheid	4.901	0	4.901	360	5.261	60	60	60	60
Uitvoeringskosten SRH	1.000	0	1.000	0	1.000	0	0	0	0
Schadeloosstelling SRH	1.000.750	0	1.000.750	0	1.000.750	0	0	0	0
Overig	1.439	0	1.439	– 21	1.418	– 21	– 21	– 21	– 21
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**12.894**	**0**	**12.894**	**– 259**	**12.635**	**71**	**71**	**71**	**71**
Bijdrage AFM BES-toezicht	705	0	705	0	705	0	0	0	0
Bijdrage DNB toezicht en DGS BES	2.020	0	2.020	0	2.020	0	0	0	0
Bijdrage toezicht en handhaving MIF	460	0	460	– 330	130	0	0	0	0
Bijdrage PSD II	558	0	558	– 558	0	0	0	0	0
Bijdrage FEC	3.724	0	3.724	71	3.795	71	71	71	71
Overig	5.427	0	5.427	558	5.985	0	0	0	0
Storting/onttrekking begrotingsreserve	**625**	**0**	**625**	**0**	**625**	**0**	**0**	**0**	**0**
Dotatie begrotingsreserve NHT	625	0	625	0	625	0	0	0	0
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	**554**	**0**	**554**	**21**	**575**	**21**	**21**	**21**	**21**
IASB	420	0	420	21	441	21	21	21	21
(Caribean) Financial Action Task Force	134	0	134	0	134	0	0	0	0
Ontvangsten	**8.459**	**0**	**8.459**	**69**	**8.528**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bekostiging	**2.000**	**0**	**2.000**	**0**	**2.000**	**0**	**0**	**0**	**0**
Ontvangsten muntwezen	2.000	0	2.000	0	2.000	0	0	0	0

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Opdrachten	**1.455**	**0**	**1.455**	**0**	**1.455**	**0**	**0**	**0**	**0**
Wijzer in geldzaken	1.455	0	1.455	0	1.455	0	0	0	0
Ontvangsten	**5.004**	**0**	**5.004**	**69**	**5.073**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overig	5.004	0	5.004	69	5.073	0	0	0	0

Tabel 11 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	1.031.101	0	1.031.101	129	1.031.230	159	159	159	159
waarvan overige verplichtingen	1.031.101	0	1.031.101	129	1.031.230	159	159	159	159
Muntcirculatie	4.309	0	4.309	0	4.309	0	0	0	0
Vakbekwaamheid	4.901	0	4.901	360	5.261	60	60	60	60
Bijdrage DNB toezicht en DGS BES	2.020	0	2.020	0	2.020	0	0	0	0
Bijdrage FEC	3.724	0	3.724	71	3.795	71	71	71	71
Schadeloosstelling SRH	1.000.750	0	1.000.750	0	1.000.750	0	0	0	0
Overige betalingsverplichtingen	15.397	0	15.397	– 302	15.095	28	28	28	28

Toelichting

De mutaties op het niveau van de financiële instrumenten komen niet boven de ondergrenzen uit binnen de staffel (conform de RBV, zie ook de Leeswijzer op pagina 4). Toelichting van deze mutaties blijft derhalve achterwege.

3.3 Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	**2.411.862**	**0**	**2.411.862**	**15.035.141**	**17.447.003**	**– 561.202**	**– 1.466.332**	**17.000**	**– 4.000**
Uitgaven	**2.411.862**	**0**	**2.411.862**	**607.900**	**3.019.762**	**– 550.000**	**– 1.458.000**	**17.000**	**– 4.000**
Garanties	**20**	**0**	**20**	**0**	**20**	**0**	**0**	**0**	**0**
Regeling Bijzondere Financieringen	20	0	20	0	20	0	0	0	0
Leningen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Lening KLM	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	**3.746**	**0**	**3.746**	**– 600**	**3.146**	**0**	**0**	**0**	**0**
Uitvoeringskosten staatsdeelnemingen	3.746	0	3.746	– 600	3.146	0	0	0	0
Opstart Invest International	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vermogensverschaffing/-onttrekking	**-2.399.000**	**0**	**2.399.000**	**613.000**	**3.012.000**	**– 546.000**	**– 1.454.000**	**21.000**	**0**
Kapitaalinjectie TenneT	1.822.000	0	1.822.000	0	1.822.000	– 600.000	– 1.458.000	0	0
Afdrachten Staatsloterij	100.000	0	100.000	0	100.000	0	0	0	0
Kapitaalinjectie Invest-NL	330.000	0	330.000	0	330.000	0	0	155.000	0
Kapitaalinjectie Invest International	147.000	0	147.000	113.000	260.000	54.000	4.000	– 134.000	0
Kapitaalinjectie regionale netbeheerders	0	0	0	500.000	500.000	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**5.096**	**0**	**5.096**	**– 500**	**4.596**	**0**	**0**	**0**	**0**
NLFI	5.096	0	5.096	– 500	4.596	0	0	0	0
Storting/onttrekking begrotingsreserve	**4.000**	**0**	**4.000**	**– 4.000**	**0**	**– 4.000**	**– 4.000**	**– 4.000**	**– 4.000**
Dotatie begrotingsreserve Gasunie	4.000	0	4.000	– 4.000	0	– 4.000	– 4.000	– 4.000	– 4.000
Ontvangsten	**1.124.850**	**0**	**1.124.850**	**228.458**	**1.353.308**	**1.617.300**	**– 42.700**	**– 778.410**	**– 72.000**
Garanties	**21.350**	**0**	**21.350**	**– 9.542**	**11.808**	**– 37.700**	**– 37.700**	**– 20.493**	**– 3.000**
Premieontvangsten garantie KLM	17.350	0	17.350	– 5.542	11.808	– 34.700	– 34.700	– 17.493	0
Premieontvangsten Gasunie	4.000	0	4.000	– 4.000	0	– 4.000	– 4.000	– 4.000	– 4.000

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Premieontvangsten garantie FMO	0	0	0	0	0	1.000	1.000	1.000	1.000
Leningen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**– 722.917**	**0**
Aflossing lening KLM	0	0	0	0	0	0	0	– 722.917	0
Vermogensverschaffing/-onttrekking	**-1.099.000**	**0**	**1.099.000**	**238.000**	**1.337.000**	**1.655.000**	**– 5.000**	**– 35.000**	**– 69.000**
Afdrachten Staatsloterij	100.000	0	100.000	0	100.000	0	0	0	0
Dividenden staatsdeelnemingen	990.000	0	990.000	247.000	1.237.000	1.655.000	– 5.000	– 35.000	– 69.000
Winstafdracht DNB	9.000	0	9.000	– 9.000	0	0	0	0	0
waarvan: Griekse inkomsten SMP	0	0	0	0	0	0	0	0	0
waarvan: rente-inkomsten ESM	9.000	0	9.000	– 9.000	0	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**4.500**	**0**	**4.500**	**0**	**4.500**	**0**	**0**	**0**	**0**
NLFI	4.500	0	4.500	0	4.500	0	0	0	0

Tabel 13 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	2.411.862	0	2.411.862	15.035.141	17.447.003	– 561.202	– 1.466.332	17.000	– 4.000
waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	14.438.500	14.438.500	0	0	0	0
Garanties en vrijwaringen staatsdeelnemingen	0	0	0	– 1.561.500	– 1.561.500	0	0	0	0
Garantie FMO	0	0	0	16.000.000	16.000.000	0	0	0	0
waarvan overige verplichtingen	2.411.862	0	2.411.862	596.641	3.008.503	– 561.202	– 1.466.332	17.000	– 4.000
Lening SRH	0	0	0	– 11.259	– 11.259	– 11.202	– 8.332	0	0
Kapitaalinjectie Invest-NL	330.000	0	330.000	0	330.000	0	0	155.000	0
Kapitaalinjectie Invest International	147.000	0	147.000	113.000	260.000	54.000	4.000	– 134.000	0
Afdrachten Staatsloterij	100.000	0	100.000	0	100.000	0	0	0	0
Kapitaalinjectie TenneT	1.822.000	0	1.822.000	0	1.822.000	– 600.000	– 1.458.000	0	0
Kapitaalinjectie regionale netbeheerders	0	0	0	500.000	500.000	0	0	0	0
Overige betalingsverplichtingen	12.862	0	12.862	– 5.100	7.762	– 4.000	– 4.000	– 4.000	– 4.000

Toelichting

Verplichtingen

Garantieverplichtingen

Garanties en vrijwaringen staatsdeelnemingen
Bij de publicatie van de jaarcijfers 2022 heeft KLM aangegeven te verwachten het steunpakket in april te kunnen beëindigen. KLM is nu een nieuwe private kredietfaciliteit overeengekomen en beëindigt het steunpakket per 17 april 2023. De financiële voorwaarden die zijn gesteld aan het verlenen van het steunpakket en de luchtvaartinhoudelijke voorwaarden die niet ook elders zijn vastgelegd komen te vervallen. De budgettaire gevolgen van het opzeggen van de steunmaatregelen zijn het vervallen van de staatsgarantie op de (opgezegde) kredietfaciliteit, het recht op trekken van de directe lening en alle bijbehorende geraamde (premie)ontvangsten.

Garantie FMO
Er is op ambtelijk niveau akkoord over een herziene staatsgarantie tussen de staat en FMO. De vorige overeenkomst stamt uit 1998 en is namens de staat door MinFIN en MinBHOS ondertekend. Met de voorgestelde herziene overeenkomst wordt de staatsgarantie aan FMO in belangrijke mate in overeenstemming gebracht met het beleidskader risicoregelingen, het kabinetsbeleid voor risicoregelingen zoals garanties. Voor de huidige garantie was geen plafond vastgesteld. Met de herziene overeenkomst geldt er een plafond voor deze garantie en is het risico voor de staat zodoende gemaximeerd.

Overige verplichtingen

Lening SRH
De verplichting voor de lening SRH wordt in 2023 met € 11,3 mln. naar beneden bijgesteld. SRH heeft een vordering op de Nederlandse staat, waarop sinds oktober 2020 negatieve rente van toepassing is. Conform de afspraken in de leningdocumentatie wordt de rente niet betaald maar afgeboekt op de vordering.

Kapitaalinjectie Invest-NL
In 2022 is € 175 mln. kapitaal gestort in Invest-NL, afgestemd op de kasbehoefte van Invest-NL voor investeringen. Het resterende begrote kapitaal van € 155 mln. voor 2022 wordt doorgeschoven naar 2026. Het totaal van de beoogde kapitaalinjecties wijzigt niet, verspreid over de jaren ontvangt Invest-NL een kapitaalinjectie ter waarde van € 1,7 mld.

Kapitaalinjectie Invest International
De raming voor de kapitaalinjectie Invest International wordt in 2023 met € 113 mln. bijgesteld. Dit betreft enerzijds het doorgeschoven resterende begrote kapitaal van € 37 mln. uit 2022. Anderzijds wordt een kasschuif toegepast om het ritme van de raming van de kapitaalinjectie af te stemmen op de kasbehoefte van Invest International voor investeringen. Het totaal van de beoogde kapitaalinjecties wijzigt niet, verspreid over de jaren ontvangt Invest International een kapitaalinjectie ter waarde van € 833 mln.

Kapitaalinjectie TenneT
Uw Kamer is eerder geïnformeerd dat het kabinet inzet op de volledige verkoop van TenneT Duitsland[7]. Mocht een transactie onder acceptabele voorwaarden tot stand komen, dan zou de opbrengst van een dergelijke verkoop ten goede komen aan TenneT Holding, de verkopende partij en aandeelhouder van TenneT Duitsland. Met deze opbrengst zou dan vervolgens de Nederlandse kapitaalbehoefte in de komende jaren gefinancierd kunnen worden en zijn de gemaakte reserveringen in de begroting overbodig. Het kabinet acht het hierbij belangrijk dat TenneT voldoende gefinancierd is, conform de minimale credit rating in de nota deelnemingenbeleid, om haar publieke taken te kunnen uitvoeren.

Kapitaalinjectie regionale netbeheerders
Bij een eventuele goedkeuring van een kapitaalstorting in Stedin, zal Financiën namens de Staat participeren in het aandelenkapitaal van Stedin en vervolgens als aandeelhouder optreden. Voor een eventuele participatie is € 500 mln. gereserveerd op de EZK begroting. Deze middelen worden, voorafgaand aan een eventueel akkoord, overgeheveld naar de FIN-begroting.

Overige betalingsverplichtingen
De overige betalingsverplichtingen worden met € 5,1 mln. naar beneden bijgesteld. Dit komt vooral door het vervallen van de geraamde dotatie van € 4 mln. aan de begrotingsreserve Gasunie, vanwege het beëindigen van de garantie aan Gasunie.

Uitgaven

Vermogensverschaffing/-onttrekking

Zie toelichting onder 'Verplichtingen'.

Ontvangsten

Garanties

Premieontvangsten garantie KLM
Zie toelichting onder 'Verplichtingen'. Met het vervallen van de staatsgarantie op de (opgezegde) kredietfaciliteit, vervallen ook de bijbehorende geraamde (premie)ontvangsten vanaf 17 april 2023.

Leningen

Aflossing lening KLM
Zie toelichting onder 'Verplichtingen'. Met het vervallen van het recht op trekken van de directe lening, vervalt ook de geraamde aflossing in 2026.

[7] Kamerstukken II 2022-2023, 28 165 nr. 386

Vermogensverschaffing/-onttrekking

Dividenden staatsdeelnemingen
De dividendraming wordt in 2023 met € 247 mln. bijgesteld aan de meest recente informatie over het verwachte dividend van de staatsdeelnemingen, als gevolg van de huidige marktomstandigheden. Conform afspraken met TenneT, ontvangt de Staat de kapitaalinjectie 2023 aan TenneT terug indien in 2024 een volledige verkoop van TenneT Duitsland gerealiseerd wordt.

Winstafdracht DNB
De raming voor de winstafdracht DNB wordt met € 9 mln. naar beneden bijgesteld door de beëindiging van de rentecompensatie voor het ESM (Europees Stabiliteitsmechanisme). Aangezien er geen sprake meer is van negatieve rente waarover compensatie nodig is, wordt de rentecompensatie op nihil gesteld.

3.4 Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Internationale financiële betrekkingen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	**2.728.964**	**240.390**	**2.969.354**	**23.729**	**2.993.083**	**– 20**	**1.539.980**	**– 20**	**– 20**
Uitgaven	**570.227**	**25.000**	**595.227**	**– 185.001**	**410.226**	**116.434**	**217.434**	**41.434**	**41.434**
Garanties	**75.145**	**0**	**75.145**	**0**	**75.145**	**0**	**0**	**0**	**0**
EIB pan-Europees garantiefonds	75.145	0	75.145	0	75.145	0	0	0	0
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	**493.201**	**25.000**	**518.201**	**– 185.001**	**333.200**	**116.434**	**217.434**	**41.434**	**41.434**
Multilaterale ontwikkelingsbanken en fondsen	20	0	20	– 1	19	– 2	– 2	– 2	– 2
Rentecompensatie ESM	9.000	0	9.000	– 9.000	0	0	0	0	0
Wereldbank	308.181	0	308.181	0	308.181	0	0	0	0
EBRD	0	25.000	25.000	0	25.000	75.000	0	0	0
Kapitaalinleg ESM	176.000	0	176.000	– 176.000	0	0	176.000	0	0
Bijdrage EU voor rente Oekraïne	0	0	0	0	0	41.436	41.436	41.436	41.436
Leningen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Teruggave winsten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	**1.881**	**0**	**1.881**	**0**	**1.881**	**0**	**0**	**0**	**0**
Technische assistentie	1.881	0	1.881	0	1.881	0	0	0	0
Ontvangsten	**16.534**	**0**	**16.534**	**78.750**	**95.284**	**65.139**	**45.708**	**40.840**	**42.633**
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	**1.954**	**0**	**1.954**	**3.190**	**5.144**	**0**	**– 11**	**– 25**	**– 99**
Ontvangsten IFI's	1.954	0	1.954	0	1.954	0	– 11	– 25	– 99
Ontvangsten ESM Kapitaal	0	0	0	3.190	3.190	0	0	0	0
Leningen	**14.580**	**0**	**14.580**	**75.560**	**90.140**	**65.139**	**45.719**	**40.865**	**42.732**
Renteontvangsten lening Griekenland	9.576	0	9.576	80.564	90.140	70.143	50.723	45.869	44.190
Renteontvangsten lening Oekraïne	5.004	0	5.004	– 5.004	0	– 5.004	– 5.004	– 5.004	– 1.458

Tabel 15 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)									
Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	2.728.964	240.390	2.969.354	23.729	2.993.083	– 20	1.539.980	– 20	– 20
waarvan garantieverplichtingen	2.551.063	215.390	2.766.453	– 40.624	2.725.829	0	1.364.000	0	0
Garantie aan DNB inzake IMF	1.187.063	0	1.187.063	285.321	1.472.384	0	0	0	0
ESM	1.364.000	0	1.364.000	– 1.388.710	– 24.710	0	1.364.000	0	0
AIIB	0	0	0	96	96	0	0	0	0
Wereldbank	0	0	0	669	669	0	0	0	0
MFB	0	215.390	215.390	0	215.390	0	0	0	0
MFB Headroomgarantie	0	0	0	1.062.000	1.062.000	0	0	0	0
waarvan overige verplichtingen	177.901	25.000	202.901	64.353	267.254	– 20	175.980	– 20	– 20
Wereldbank	0	0	0	– 333	– 333	0	0	0	0
EBRD	0	25.000	25.000	75.000	100.000	0	0	0	0
Kapitaalinleg ESM	176.000	0	176.000	– 176.000	0	0	176.000	0	0
Bijdrage EU voor rente Oekraïne	0	0	0	165.743	165.743	0	0	0	0
Technische assistentie kiesgroeplanden	1.881	0	1.881	0	1.881	0	0	0	0
Overige betalingsverplichtingen	20	0	20	– 57	– 37	– 20	– 20	– 20	– 20

Toelichting

Verplichtingen

Garantieverplichtingen

Garantie aan DNB inzake IMF
De uitstaande garantie wordt door verschillende oorzaken aangepast. Allereerst wordt de hoogte aangepast naar aanleiding van de meest recente SDR-wisselkoers (Special Drawing Right). Tevens was in 2022 budget gereserveerd voor de additionele garantie aan de DNB naar aanleiding van het uitlenen van 0,3 mld. SDR aan het IMF inzake het Poverty Reduction and Growth Trust. In overleg met DNB en het IMF is deze uitbreiding uitgesteld en deze wordt nu samengevoegd met de uitbreiding van 0,2 mld. SDR uit de ontwerpbegroting 2023. Daarnaast lopen de garanties van de ESAF en PRGF af (voorlopers van de PRGT).

ESM
De verplichting voor de garantie aan het Europees Stabiliteitsmechanisme (ESM) wordt met circa € 1,39 mld. naar beneden bijgesteld. Dit komt grotendeels doordat in de ontwerpbegroting 2023 een reservering was opgenomen voor het actualiseren van de kapitaalsleutel van het ESM vanwege de toetreding van Kroatië (circa € 1,36 mld.). Deze actualisatie is echter uitgesteld en vooralsnog wordt de oude kapitaalsleutel gebruikt. De nieuwe kapitaalsleutel wordt geactualiseerd wanneer een nieuw ESM-lid toetreedt, maar uiterlijk 1 januari 2026. Het budget is daarom toegevoegd aan 2025. Afhankelijk van het moment van aanpassing en de gekozen kapitaalsleutel zal het budget worden aangepast. Daarnaast verloopt de

kortingsperiode van Estland. Deze wijziging werd in 2022 verwacht, maar is pas ingegaan in 2023 waardoor de hoogte van de Nederlandse garantie afneemt.

MFB Headroomgarantie
Op 9 november heeft de Europese Commissie een voorstel gedaan voor additionele steun aan Oekraïne. Het gaat in totaal om € 18 mld. aan concessionele leningen die worden gefinancierd via de headroom van de Europese begroting[8]. Nederland neemt hiervoor op haar eigen begroting een garantie op ter hoogte van het Nederlandse bni-aandeel van 5,9%. Eerder is de ophoging van het verplichtingenbudget met € 1,062 mld. via een nota van wijziging op de tweede suppletoire begroting 2022 verwerkt. Echter heeft de ondertekening van de leenovereenkomst in 2022 niet meer plaatsgevonden, deze is in januari 2023 getekend. Daarom wordt het verplichtingenbudget voor 2023 opgehoogd met € 1,062 mld.

Overige verplichtingen

EBRD
Er volgt mogelijk een kapitaalinjectie aan de European Bank for Reconstruction and Development (EBRD). Met behulp van deze injectie kan EBRD blijven bijdragen aan het steunen van Oekraïne en programma's opstarten in sub-Sahara Afrika. Hoewel nog veel onzeker is, wordt hierover mogelijk later dit jaar besloten. In dat geval zal de verplichting nog in 2023 worden aangegaan. Daarom wordt in 2023 een reservering opgenomen van € 75 mln. (met bijbehorende uitgave in 2024).

Kapitaalinleg ESM
De betalingsverplichting ESM wordt met € 176 mln. uitgesteld naar 2025. In de ontwerpbegroting 2023 was een reservering opgenomen voor het actualiseren van de kapitaalsleutel van het ESM vanwege de toetreding van Kroatië. Deze actualisatie is echter uitgesteld en wordt in 2025 opgenomen, omdat de nieuwe kapitaalsleutel wordt geactualiseerd wanneer een nieuw ESM-lid toetreedt, en uiterlijk 1 januari 2026. Het bedrag zal worden geactualiseerd zodra meer duidelijkheid is over de gekozen kapitaalsleutel.

Bijdrage EU voor rente Oekraïne
In december 2022 is in de Ecofin gesproken over een bijdrage van de EU-lidstaten om de rente op de Oekraïne lening van € 18 mld. in 2023 te compenseren.[8] De bijdrage zal tussen 2024 tot en met het jaar 2027 circa € 41,4 mln. per jaar bedragen. In afwachting van de bilaterale overeenkomst tussen Nederland en EU, en een update van de Europese Commissie over de hoogte van de bijdrage wordt een reservering voor de verplichting opgenomen van € 165,7 mln.

[8] Kamerstukken II, 2022-2023, 22 112, nr. 36045-3557

Uitgaven

Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties

Rentecompensatie ESM
De rentecompensatie ESM wordt beëindigd en daarom wordt de raming met € 9 mln. naar beneden bijgesteld.

EBRD
Zie toelichting onder 'Verplichtingen'.

Kapitaalinleg ESM
Zie toelichting onder 'Verplichtingen'.

Bijdrage EU voor rente Oekraïne
Zie toelichting onder 'Verplichtingen'.

Ontvangsten

Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties

De raming van de ontvangsten ESM kapitaal wordt met circa € 3,2 mln. naar boven bijgesteld, doordat de kortingsperiode van Estland is verlopen. Omdat het totale aandelenkapitaal voor het ESM vaststaat, betekent dit dat andere lidstaten een deel van het ingelegde aandelenkapitaal terugkrijgen. Deze wijziging werd in 2022 verwacht, maar is pas ingegaan in 2023.

Leningen

Op basis van de meest recente renteramingen worden de verwachte ontvangsten van de lening aan Griekenland in 2023 met circa € 80,6 mln. naar boven bijgesteld. De rente die Griekenland moet betalen is gebaseerd op de 3-maands Euribor rente, met een opslag van 0,5%. Doordat de Euribor rente is gestegen, krijgt Nederland meer renteontvangsten.

De raming van de verwachte renteontvangsten van de lening aan Oekraïne wordt voor de jaren 2023 tot en met 2027 naar beneden bijgesteld. Bij nader inzien blijkt dat Oekraïne in de eerste 4,5 jaar geen rente hoeft te betalen. Met deze bijstelling wordt de begroting aangepast zodat de rentebetalingen pas na de eerste 4,5 jaar starten. Tevens zijn de bedragen aangepast conform de rente op het moment van ondertekenen van de leenovereenkomst. Dit percentage is hoger dan de eerder geraamde rente in 2022 (3,6% ten opzichte van 2,5%).

3.5 Artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 16 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	**10.089.366**	**0**	**10.089.366**	**12.000**	**10.101.366**	**0**	**0**	**0**	**0**
Uitgaven	**176.366**	**0**	**176.366**	**12.000**	**188.366**	**0**	**0**	**0**	**0**
Opdrachten	**19.122**	**0**	**19.122**	**6.000**	**25.122**	**0**	**0**	**0**	**0**
Kostenvergoeding Atradius DSB	18.900	0	18.900	0	18.900	0	0	0	0
Uitvoeringskosten herverzekering leverancierskredieten	0	0	0	6.000	6.000	0	0	0	0
Overige uitgaven	222	0	222	0	222	0	0	0	0
Garanties	**87.000**	**0**	**87.000**	**6.000**	**93.000**	**0**	**0**	**0**	**0**
Schade-uitkering EKV	87.000	0	87.000	0	87.000	0	0	0	0
Schade-uitkering herverzekering leverancierskredieten	0	0	0	6.000	6.000	0	0	0	0
Storting/onttrekking begrotingsreserve	**70.244**	**0**	**70.244**	**0**	**70.244**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie begrotingsreserve EKV	70.244	0	70.244	0	70.244	0	0	0	0
Ontvangsten	**109.182**	**0**	**109.182**	**38.000**	**147.182**	**25.000**	**25.000**	**18.000**	**18.000**
Garanties	**85.150**	**0**	**85.150**	**38.000**	**123.150**	**25.000**	**25.000**	**18.000**	**18.000**
Premies EKV	70.244	0	70.244	0	70.244	0	0	0	0
Premies herverzekering leverancierskredieten	0	0	0	3.000	3.000	0	0	0	0
Schaderestituties EKV	14.906	0	14.906	30.000	44.906	25.000	25.000	18.000	18.000
Schaderestituties herverzekering leverancierskredieten	0	0	0	5.000	5.000	0	0	0	0
Storting/onttrekking begrotingsreserve	**24.032**	**0**	**24.032**	**0**	**24.032**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie begrotingsreserve EKV	24.032	0	24.032	0	24.032	0	0	0	0

Tabel 17 Uitsplitsing verplichtingen (bedragen x € 1.000)									
Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	10.089.366	0	10.089.366	12.000	10.101.366	0	0	0	0
waarvan garantieverplichtingen	10.000.000	0	10.000.000	0	10.000.000	0	0	0	0
Exportkrediet-verzekeringen	10.000.000	0	10.000.000	0	10.000.000	0	0	0	0
waarvan: aangegane garantieverplichtingen	*10.000.000*	*0*	*10.000.000*	*0*	*10.000.000*	*0*	*0*	*0*	*0*
waarvan: vervallen garantieverplichtingen	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
waarvan overige verplichtingen	89.366	0	89.366	12.000	101.366	0	0	0	0
Kostenvergoeding Atradius DSB	18.900	0	18.900	0	18.900	0	0	0	0
Uitvoeringskosten herverzekering leverancierskredieten	0	0	0	6.000	6.000	0	0	0	0
Schade-uitkering herverzekering leverancierskredieten	0	0	0	6.000	6.000	0	0	0	0
Storting begrotingsreserve EKV	70.244	0	70.244	0	70.244	0	0	0	0
Overige betalingsverplichtingen	222	0	222	0	222	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Overige verplichtingen

De herverzekering leverancierskredieten betreft een coronamaatregel waarbij de Staat voorkomt dat de kortlopende kredietverlening in de private verzekeringssector stilvalt. De tijdelijke regeling is per 1 juli 2021 beëindigd, echter kunnen uitgaven en ontvangsten nog langer doorlopen. Derhalve wordt de raming voor zowel schade-uitkering herverzekering leveranciers-kredieten als de uitvoeringkosten in 2023 met € 6 mln. verhoogd.

Uitgaven

Zie toelichting bij 'Verplichtingen'.

Ontvangsten

Garanties

De premieontvangsten van de herverzekering leverancierskredieten worden met € 3 mln. naar boven bijgesteld. Daarnaast vallen de schaderes-tituties herverzekering leverancierskredieten naar verwachting € 5 mln. hoger uit. Zie de toelichting onder 'Verplichtingen'.

Tot slot worden de schaderestituties cumulatief met circa € 131 mln. naar boven bijgesteld uit hoofde van een terugbetaling van een schuld door Argentinië daterend van vóór 1999. Dit vloeit voort uit het op 28 oktober 2022 bereikte akkoord tussen de Club van Parijs en Argentinië. De betalingen worden in de regelingen uitgesmeerd tot en met het jaar 2028. In 2023 worden de extra ontvangsten ingezet ten behoeve van de rijksbrede problematiek onder het uitgavenplafond.

3.6 Artikel 6 Btw-compensatiefonds

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 18 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 Btw-compensatiefonds (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	**3.760.838**	**0**	**3.760.838**	**1.244**	**3.762.082**	**13**	**13**	**13**	**0**
Uitgaven	**3.760.838**	**0**	**3.760.838**	**1.244**	**3.762.082**	**13**	**13**	**13**	**0**
Bijdrage aan medeoverheden	**3.760.838**	**0**	**3.760.838**	**1.244**	**3.762.082**	**13**	**13**	**13**	**0**
Bijdragen aan gemeenten	3.356.182	0	3.356.182	626	3.356.808	0	0	0	0
Bijdragen aan provincies	404.656	0	404.656	618	405.274	13	13	13	0
Ontvangsten	**3.760.838**	**0**	**3.760.838**	**1.244**	**3.762.082**	**13**	**13**	**13**	**0**

Toelichting

De mutaties op het niveau van de financiële instrumenten komen niet boven de ondergrenzen uit binnen de staffel (conform de RBV, zie ook de Leeswijzer op pagina 4). Toelichting van deze mutaties blijft derhalve achterwege.

3.7 Artikel 9 Douane

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 19 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 9 Douane (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	**736.312**	**0**	**736.312**	**21.277**	**757.589**	**13.489**	**13.000**	**5.006**	**5.588**
Uitgaven (1) + (2)	**736.312**	**0**	**736.312**	**21.277**	**757.589**	**13.489**	**13.000**	**5.006**	**5.588**
(1) Apparaatsuitgaven	**497.677**	**0**	**497.677**	**7.774**	**505.451**	**3.065**	**4.229**	**4.229**	**4.229**
Personele uitgaven	**492.239**	**0**	**492.239**	**7.774**	**500.013**	**3.065**	**4.229**	**4.229**	**4.229**
Eigen personeel	479.802	0	479.802	4.538	484.340	3.065	4.229	4.229	4.229
Inhuur externen	12.219	0	12.219	3.236	15.455	0	0	0	0
Overig personeel	218	0	218	0	218	0	0	0	0
Materiële uitgaven	**5.438**	**0**	**5.438**	**0**	**5.438**	**0**	**0**	**0**	**0**
ICT	1.476	0	1.476	0	1.476	0	0	0	0
Bijdrage aan SSO's	156	0	156	0	156	0	0	0	0
Overig materieel	3.806	0	3.806	0	3.806	0	0	0	0
(2) Programma-uitgaven	**238.635**	**0**	**238.635**	**13.503**	**252.138**	**10.424**	**8.771**	**777**	**1.359**
Bekostiging	**52**	**0**	**52**	**– 52**	**0**	**– 52**	**– 52**	**– 52**	**– 52**
Overige bekostiging	52	0	52	– 52	0	– 52	– 52	– 52	– 52
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**1.405**	**0**	**1.405**	**0**	**1.405**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige bijdrage ZBO's/RWT's	1.405	0	1.405	0	1.405	0	0	0	0
Opdrachten	**30.283**	**0**	**30.283**	**13.503**	**43.786**	**10.424**	**8.771**	**777**	**1.359**
ICT opdrachten	7.653	0	7.653	13.404	21.057	10.926	9.483	1.451	1.451
Overige opdrachten	22.630	0	22.630	99	22.729	– 502	– 712	– 674	– 92
Bijdrage aan agentschappen	**3.352**	**0**	**3.352**	**0**	**3.352**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bijdrage overige agentschappen	3.352	0	3.352	0	3.352	0	0	0	0
(Schade)vergoeding	**0**	**0**	**0**	**52**	**52**	**52**	**52**	**52**	**52**
Vergoeding proceskosten	0	0	0	52	52	52	52	52	52
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	**203.543**	**0**	**203.543**	**0**	**203.543**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toegerekende uitgaven van Belastingen	203.543	0	203.543	0	203.543	0	0	0	0
Ontvangsten	**605**	**0**	**605**	**0**	**605**	**0**	**0**	**0**	**0**

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Apparaatontvangsten	605	0	605	0	605	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Personele uitgaven

De personele uitgaven voor 2023 worden bijgesteld met € 7,8 mln. De belangrijkste mutaties zijn:
- Een structurele bijdrage vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid voor de internationale aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit. Het betreft € 0,5 mln. in 2023, € 2,5 mln. in 2024 en hierna € 3,7 mln. structureel.
- Een bijdrage in 2023 van € 3,4 mln. vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor werkzaamheden van de Douane ten behoeve van grenstoezicht op Aruba, Curaçao en Sint Maarten.
- De Douane ontvangt vanuit artikel 10 Nog onverdeeld € 1,5 mln. in 2023 ten behoeve van de inzet van tijdelijke capaciteit voor het Excise Movement and Control System (EMCS) registratiesysteem accijnzen. Dit is een noodprocedure, omdat de invoering van de Horizontale accijnsrichtlijn in Nederland is vertraagd.
- Een overheveling van € 1,7 mln. in 2023 vanuit artikel 10 Nog onverdeeld naar artikel 9 Douane ten behoeve van de werkzaamheden die worden uitgevoerd in het kader van het programma Informatie op Orde (IOO).

Opdrachten

Op artikel 10 Nog onverdeeld stonden er middelen gereserveerd voor het ICT-project Digitale Snelweg Douane. Deze zijn overgeheveld naar artikel 9 Douane (€ 13,5 mln. in 2023 en aflopend naar € 1,4 mln. structureel).

3.8 Artikel 13 Toeslagen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 20 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 13 Toeslagen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	**898.568**	**0**	**898.568**	**668.246**	**1.566.814**	**662.939**	**168.124**	**25.831**	**14.085**
Uitgaven (1) + (2)	**1.798.176**	**0**	**1.798.176**	**250.612**	**2.048.788**	**438.442**	**230.418**	**25.831**	**14.085**
(1) Apparaatsuitgaven	**432.159**	**0**	**432.159**	**59.534**	**491.693**	**170.855**	**120.677**	**13.228**	**14.101**
Personele uitgaven	**427.905**	**0**	**427.905**	**45.431**	**473.336**	**160.882**	**113.931**	**9.104**	**9.977**
Eigen personeel	186.785	0	186.785	– 10.994	175.791	33.117	51.637	9.104	9.977
Inhuur externen	240.090	0	240.090	56.455	296.545	127.765	62.294	0	0
Overig personeel	1.030	0	1.030	– 30	1.000	0	0	0	0
Materiële uitgaven	**4.254**	**0**	**4.254**	**14.103**	**18.357**	**9.973**	**6.746**	**4.124**	**4.124**
ICT	210	0	210	0	210	0	0	0	0
Bijdrage aan SSO's	231	0	231	0	231	0	0	0	0
Overige materiële uitgaven	3.813	0	3.813	14.103	17.916	9.973	6.746	4.124	4.124
(2) Programma-uitgaven	**1.366.017**	**0**	**1.366.017**	**191.078**	**1.557.095**	**267.587**	**109.741**	**12.603**	**– 16**
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	**106**	**0**	**106**	**– 231**	**– 125**	**– 25**	**– 25**	**– 25**	**– 25**
Bijdrage overige ZBO's/RWT's	106	0	106	– 231	– 125	– 25	– 25	– 25	– 25
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	**0**	**0**	**0**	**4.165**	**4.165**	**4.130**	**141**	**0**	**0**
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	0	0	0	4.165	4.165	4.130	141	0	0
Opdrachten	**45.231**	**0**	**45.231**	**– 6.046**	**39.185**	**2.110**	**11.429**	**9**	**9**
ICT opdrachten	27	0	27	54	81	10	10	9	9
Overige opdrachten	45.204	0	45.204	– 6.100	39.104	2.100	11.419	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	**78.000**	**0**	**78.000**	**22.227**	**100.227**	**– 31.603**	**28.849**	**7.073**	**0**
Bijdrage aan medeoverheden	78.000	0	78.000	22.227	100.227	– 31.603	28.849	7.073	0
(Schade)vergoeding	**1.035.323**	**0**	**1.035.323**	**170.963**	**1.206.286**	**292.975**	**69.347**	**5.546**	**0**
Compensatie toeslagengedupeerden	221.389	0	221.389	148.900	370.289	129.528	9.478	5.546	0
Kwijtschelden private schulden	233.400	0	233.400	– 66.403	166.997	47.153	57.368	0	0
Herstelprogramma voor kinderen	454.800	0	454.800	59.232	514.032	52.023	0	0	0

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Herstelregeling voor ex-partners	60.000	0	60.000	22.909	82.909	49.990	2.501	0	0
Herstelregeling voor gedupeerden andere toeslagen	47.000	0	47.000	0	47.000	0	0	0	0
Overige (schade)vergoedingen	18.734	0	18.734	6.325	25.059	14.281	0	0	0
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	**207.357**	**0**	**207.357**	**0**	**207.357**	**0**	**0**	**0**	**0**
Toegerekende uitgaven van Belastingen	207.357	0	207.357	0	207.357	0	0	0	0
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting

Verplichtingen

De verhoging van het verplichtingenbudget hangt voor een groot deel samen met de verhoging van het kasbudget, hiervoor wordt verwezen naar de toelichting onder 'Uitgaven'. Daarnaast wordt het verplichtingenbudget incidenteel verhoogd met circa € 584 mln. Bij de jaarverantwoording over 2022 is vastgesteld dat de aangegane verplichtingen in relatie tot verschillende regelingen inzake de Hersteloperatie Toeslagen te hoog waren. Daaropvolgend hebben er in 2022 neerwaartse correcties plaatsgevonden. De verhoging nu brengt het verplichtingenbudget in lijn met de herziene zienswijze.

Uitgaven

Personele uitgaven

De verhoging van het budget voor personele uitgaven kent verschillende redenen. De belangrijkste zijn:

– Zonder het project Versnellen & Verbeteren zou het afhandelen van integrale beoordelingen en bezwaren langer duren dan eerder geraamd. Daarnaast komen er meer bezwaren binnen dan verwacht. Om de doelstelling van Versnellen & Verbeteren te behalen (onder meer: minimaal 90% van de aanmeldingen bij Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) heeft in Q1 van 2025 een afgeronde integrale beoordeling) en de bezwaren zo goed mogelijk te behandelen, is extra budget nodig. Dit vereist uitvoeringswijzigingen om de productiviteit bij UHT te verhogen en het aantal toekomstige bezwaren te verkleinen, maar ook additionele capaciteit. Daartoe wordt er in de periode 2023 tot en met 2025 aanvullend op reeds beschikbare middelen incidenteel circa € 341 mln. beschikbaar gesteld voor personele uitgaven.
– Ten behoeve van werkzaamheden door ketenpartners van UHT wordt er in 2023 incidenteel circa € 36 mln. aan budget overgeheveld van artikel 13 Toeslagen naar artikel 1 Belastingen. Het betreft o.a. werkzaamheden door CAP (Centrale Administratieve Processen), KI&S (Klantinteractie & -services) en O&P (Organisatie & Personeel).

– Vanuit de reservering op de Aanvullende Post (AP) wordt er vanaf 2024 structureel circa € 14 mln. overgeheveld voor personele uitgaven voor het versterken van de fysieke dienstverlening, de inzet van Persoonlijk Begeleiden en specifieke maatregelen gericht op de verdere versterking van de menselijke maat in het geheel van uitvoeringswerkzaamheden door Dienst Toeslagen.

Materiële uitgaven

De verhoging van het budget voor materiële uitgaven kent verschillende redenen. De belangrijkste zijn:
– Het hierboven onder «personele uitgaven» genoemde project «Versnellen & Verbeteren» bij UHT en de benodigde capaciteitsverhoging gaan ook gepaard met additionele materiële uitgaven. In de periode 2023 tot en met 2025 wordt aanvullend op reeds beschikbare middelen incidenteel circa € 14 mln. beschikbaar gesteld voor materiële uitgaven.
– Vanuit de reservering op de AP wordt er vanaf 2024 structureel circa € 4 mln. overgeheveld voor materiële uitgaven voor het versterken van de fysieke dienstverlening, de inzet van Persoonlijk Begeleiden en specifieke maatregelen gericht op de verdere versterking van de menselijke maat in het geheel van uitvoeringswerkzaamheden door Dienst Toeslagen.

Opdrachten

Er vindt een incidentele herschikking plaats van circa € 7 mln. in 2025 van '(Schade)vergoeding' naar 'Opdrachten' voor de uitvoering van de regeling voor het kwijtschelden van private schulden in het kader van de Hersteloperatie Toeslagen door Sociale Banken Nederland (SBN). Daarnaast vindt er een kasschuif plaats om de beschikbare middelen meerjarig in het gewenste ritme te zetten.

Bijdrage aan medeoverheden

Gemeenten bieden brede hulp aan gedupeerden van de problemen met de kinderopvangtoeslag. Vanwege de toename van het verwachte aantal gedupeerden (zie ook de toelichting onder '(Schade)vergoeding') wordt in 2025 en 2026 aanvullend op reeds beschikbare middelen incidenteel circa € 24 mln. beschikbaar gesteld. Daarnaast vindt er een kasschuif plaats om de beschikbare middelen meerjarig in het gewenste ritme te zetten.

(Schade)vergoeding

Op basis van de meest actuele inzichten inzake aantallen, bedragen en andere herziene aannames en verwachtingen vallen de compensatie- en hersteluitgaven in het kader van de Hersteloperatie Toeslagen naar verwachting hoger uit dan eerder begroot. Dit komt door een groter aantal gedupeerden dat bij de eerste toets in eerste instantie niet als gedupeerde wordt aangemerkt, maar waarvan bij de integrale beoordeling wel gedupeerdheid wordt vastgesteld. Op basis van informatie die begin maart beschikbaar was, is een prognose opgesteld van een totaal van circa 42.000 gedupeerden. Dit is een stijging van circa 7.000 gedupeerden. Hierbij wordt opgemerkt dat deze prognose een momentopname is; u wordt via de voortgangsrapportage Hersteloperatie Toeslagen geïnformeerd over eventuele bijstellingen in deze prognose. Daarnaast doen meer gedupeerden een beroep op - en krijgen meer gedupeerden additionele compensatie

toegekend door - de Commissie Werkelijke Schade (CWS). Daarnaast is er een autonome (budgettaire) tegenvaller bij het herstelbedrag van de kindregeling. Tot slot heeft de toename van het verwachte aantal gedupeerden ook effect op de overige herstelregelingen, zoals de ex-partnerregeling en de publieke- en private schuldenoplossing. Daarom wordt in de periode 2023 tot en met 2026 aanvullend op reeds beschikbare middelen incidenteel circa € 412 mln. beschikbaar gesteld.

Daarnaast wordt vanuit de reservering op de AP in de periode 2023 tot en met 2025 incidenteel circa € 92 mln. overgeheveld naar artikel 13 Toeslagen. Tot slot worden de middelen voor de Hersteloperatie Toeslagen via verschillende kasschuiven meerjarig in het gewenste ritme gezet, zodat deze aansluiten op het verwachte moment van uitbetaling. Een integraal overzicht van de financiële stand van zaken van de Hersteloperatie Toeslagen is te vinden in de bijlagen van de Voorjaarsnota 2023.

4 Beleidsartikelen Nationale Schuld (IXA)

4.1 Artikel 11 Financiering staatsschuld

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 21 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 11 Financiering staatsschuld (bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	**36.166**	**0**	**36.166**	**808**	**36.973**	**1.924**	**2.597**	**7.870**	**5.339**
Uitgaven	**36.166**	**0**	**36.166**	**808**	**36.973**	**1.924**	**2.597**	**7.870**	**5.339**
Opdrachten	**17**	**0**	**17**	**5**	**21**	**4**	**4**	**4**	**4**
Overige kosten	17	0	17	5	21	4	4	4	4
Rente	**4.544**	**0**	**4.544**	**804**	**5.348**	**1.919**	**2.592**	**3.855**	**5.333**
Rente vaste schuld	4.133	0	4.133	220	4.353	929	1.845	3.159	4.612
Rente vlottende schuld	411	0	411	565	976	990	747	696	721
Rente derivaten lang	0	0	0	19	19	0	0	0	0
Leningen	**31.605**	**0**	**31.605**	**– 1**	**31.604**	**1**	**1**	**4.011**	**2**
Aflossing vaste schuld	31.605	0	31.605	– 1	31.604	1	1	4.011	2
Ontvangsten	**58.126**	**0**	**58.126**	**– 6.193**	**51.933**	**– 1.775**	**5.936**	**24.740**	**16.461**
Rente	**268**	**0**	**268**	**– 238**	**30**	**– 210**	**– 164**	**– 149**	**– 122**
Rente vlottende schuld	30	0	30	0	30	0	0	0	0
Rente derivaten lang	238	0	238	– 238	0	– 210	– 164	– 149	– 122
Leningen	**57.858**	**0**	**57.858**	**– 5.955**	**51.903**	**– 1.565**	**6.100**	**24.889**	**16.583**
Uitgifte vaste schuld	57.858	0	57.858	– 7.857	50.001	– 1.565	6.100	24.889	16.583
Mutatie vlottende schuld	0	0	0	1.902	1.902	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Rente

Rente vaste schuld

De rentelasten vaste schuld vallen naar verwachting hoger uit. Bij de uitgifte van nieuwe schuld worden de rentetarieven vastgelegd tegen het dan geldende rentetarief. Daarnaast is er gerekend met hogere rentepercentages zoals die door het CPB zijn geraamd in de CEP. Hierdoor ontstaat een structurele tegenvaller van € 0,2 mld. in 2023 oplopend tot € 4,6 mld. in 2027.

Rente vlottende schuld
De raming van de rentelasten vlottende schuld valt hoger uit als gevolg van wijzigingen in de omvang van de kortlopende schuld en de hoogte van de korte rente. De korte rente is door het CPB hoger geraamd in de CEP dan de rente waarmee in de ontwerpbegroting 2023 rekening is gehouden. Hierdoor ontstaat een structurele tegenvaller van € 0,6 mld. in 2023 oplopend tot € 0,7 mld. in 2027.

Rente derivaten lang
De rentelasten op de langlopende derivaten zijn naar verwachting € 19 mln. hoger in 2023 als gevolg van de gestegen korte rente.

Leningen

De aflossing vaste schuld neemt in 2026 met € 4 mld. toe als gevolg van de uitgifte van leningen met een aflosdatum in 2026.

Ontvangsten

Rente

Er worden minder rentebaten op derivaten verwacht dan eerder geraamd. De rente op derivaten worden berekend op basis van de rentepercentages zoals die door het CPB zijn geraamd. Door de hogere rentepercentages in de CEP vallen de verwachte rentebaten lager uit. Hierdoor ontstaat een structurele tegenvaller.

Leningen

Uitgifte vaste schuld
De raming voor de uitgifte van de vaste schuld is voor het lopende jaar met € 7,9 mld. naar beneden bijgesteld als gevolg van het financieringsplan 2023. Het financieringsplan geeft een beschrijving van de geschatte omvang en de totstandkoming van de financieringsbehoefte van de Nederlandse Staat voor 2023 en een overzicht van de manier waarop het Agentschap van plan is deze in te vullen. De raming voor 2025 en verder is hoger dan eerder geraamd bij de ontwerpbegroting 2023, als gevolg van de gewijzigde kassaldi tot en met 2027.

Mutatie vlottende schuld
De vlottende schuld stijgt in 2023 met € 1,9 mld. Dit is het gevolg van een hogere financieringsbehoefte doordat de raming van het kastekort voor het lopende begrotingsjaar is toegenomen. Schommelingen in de financieringsbehoefte in een lopend begrotingsjaar worden zo veel mogelijk opgevangen op de geldmarkt.

4.2 Artikel 12 Kasbeheer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 22 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 12 Kasbeheer (bedragen x € 1 mln.)

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	**2.719**	**0**	**2.719**	**2.360**	**5.079**	**2.893**	**2.471**	**2.478**	**2.637**
Uitgaven	**2.719**	**0**	**2.719**	**2.360**	**5.079**	**2.893**	**2.471**	**2.478**	**2.637**
Rente	**919**	**0**	**919**	**1.960**	**2.879**	**2.493**	**2.071**	**2.078**	**2.237**
Rente kasbeheer	919	0	919	1.960	2.879	2.493	2.071	2.078	2.237
Leningen	**1.800**	**0**	**1.800**	**400**	**2.200**	**400**	**400**	**400**	**400**
Verstrekte leningen	1.800	0	1.800	400	2.200	400	400	400	400
Ontvangsten	**11.249**	**0**	**11.249**	**12.957**	**24.206**	**– 3.341**	**– 1.583**	**– 455**	**149**
Rente	**101**	**0**	**101**	**7**	**109**	**23**	**64**	**101**	**135**
Rente kasbeheer	101	0	101	7	109	23	64	101	135
Leningen	**971**	**0**	**971**	**124**	**1.095**	**108**	**138**	**160**	**79**
Ontvangen aflossingen	971	0	971	124	1.095	108	138	160	79
Mutaties in rekening-courant en deposito's	**10.177**	**0**	**10.177**	**12.826**	**23.002**	**– 3.471**	**– 1.785**	**– 717**	**– 65**
Mutaties in rekening courant en deposito's	10.177	0	10.177	12.826	23.002	– 3.471	– 1.785	– 717	– 65

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Rente

De raming van de rentelasten kasbeheer is hoger dan geraamd bij de ontwerpbegroting 2023. Dit is het gevolg van het bijwerken van de realisatie en de nieuwe rentestanden in de CEP-raming van het CPB.

Leningen

Naar verwachting worden er meer leningen verstrekt aan de deelnemers van het schatkistbankieren dan eerder geraamd. De raming wordt daardoor structureel met € 400 mln. naar boven bijgesteld.

Ontvangsten

Rente

De raming van de rentebaten kasbeheer is hoger dan geraamd bij de ontwerpbegroting 2023. Dit is het gevolg van het bijwerken van de realisatie en de nieuwe rentestanden in de CEP-raming van het CPB.

Leningen

Op basis van de actuele inzichten wordt verwacht dat de aflossingen op de leningen, die door de agentschappen, rechtspersonen met een wettelijke taak (RWT's) en derden in het kader van schatkistbankieren zijn afgesloten, hoger uitvallen dan eerder geraamd.

Mutatie in rekening-courant en deposito's

Uit een actualisatie van de raming van uitgaven en inkomsten van sociale fondsen blijkt dat deze fondsen in 2023 meer middelen storten in de schatkist. Dit betekent dat de geraamde mutatie in het saldo op de rekeningen-courant en deposito's stijgt. De verwachting is dat het saldo vanaf 2024 lager uitvalt dan eerder geraamd.

5 Niet-beleidsartikelen

5.1 Artikel 8 Apparaat

Tabel 23 Apparaatsuitgaven (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	**374.166**	**0**	**374.166**	**13.280**	**387.446**	**22.009**	**19.381**	**6.783**	**4.173**
Uitgaven	**374.166**	**0**	**374.166**	**13.280**	**387.446**	**22.009**	**19.381**	**6.783**	**4.173**
Personele uitgaven	**233.874**	**0**	**233.874**	**10.363**	**244.237**	**18.804**	**21.557**	**20.222**	**18.571**
Eigen personeel	223.080	0	223.080	8.330	231.410	17.672	20.411	19.101	17.450
Inhuur externen	10.293	0	10.293	1.475	11.768	574	588	563	563
Overig personeel	501	0	501	558	1.059	558	558	558	558
Materiële uitgaven	**140.292**	**0**	**140.292**	**2.917**	**143.209**	**3.205**	**– 2.176**	**– 13.439**	**– 14.398**
ICT	16.265	0	16.265	3.808	20.073	505	– 203	– 473	– 473
Bijdrage aan SSO's	54.328	0	54.328	– 11.916	42.412	– 11.913	– 11.671	– 18.907	– 18.858
Overig materieel	69.699	0	69.699	11.025	80.724	14.613	9.698	5.941	4.933
Ontvangsten	**54.572**	**0**	**54.572**	**3.575**	**58.147**	**2.134**	**1.601**	**1.601**	**1.601**
Apparaatontvangsten	54.572	0	54.572	3.575	58.147	2.134	1.601	1.601	1.601

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Personele uitgaven

De mutatie op personele uitgaven en verplichtingen van circa € 10,4 mln. wordt in 2023 veroorzaakt door meerdere begrotingsmutaties binnen artikel 8 Apparaat. Ten eerste een brede technische herschikking binnen de Directie Bedrijfsvoering. Deze herschikking heeft als gevolg een overzetting van circa € 4 mln. structureel van het materiële uitgavenbudget naar het personele uitgavenbudget. Tevens nemen de uitgaven binnen de Rijksacademie voor Financiën, Economie en Bedrijfsvoering met circa € 1 mln. structureel toe als gevolg van een uitgebreider opleidingsaanbod. Hier staan hogere ontvangsten tegenover (eveneens € 1 mln.).

Verder wordt binnen het geheel van artikel 8 Apparaat € 1 mln. vrijgemaakt voor de Banenafspraak om extra banen voor personen met een arbeidsbeperking te creëren (vanaf 2024 € 2 mln. structureel) en wordt er tot en met het jaar 2026 jaarlijks circa € 2 mln. beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het Herstel- en Veerkrachtplan. Tevens wordt er tot en met het jaar 2025 vanuit artikel 10 Nog onverdeeld jaarlijks circa € 1 mln. beschikbaar gesteld voor recruitment, om voor nu en in de toekomst goede mensen te werven en te behouden.

Tot slot wordt er geld beschikbaar gesteld voor het inrichten van de nieuwe Directie Digitalisering en Informatisering (€ 8,3 mln. in 2024 en circa € 12 mln. vanaf 2025 structureel). Dit wordt gedekt door bijdrages van alle DG's binnen het ministerie van Financiën en artikel 10 Nog onverdeeld.

Materiële uitgaven

De mutatie van circa – € 13 mln. in 2026 (circa – € 14 mln. in 2027) bestaat voornamelijk uit een bijdrage aan het rijksbrede beeld van € 10 mln. structureel vanaf 2026. Daarnaast vindt er binnen de Directie Bedrijfsvoering een brede technische herschikking plaats met als gevolg een overzetting van circa € 4 mln. structureel van het materiële uitgavenbudget naar het personele uitgavenbudget. Verder wordt er tot en met 2026 circa 1 € mln. aan uitgavenbudget beschikbaar gesteld voor de ADR controlewerkzaamheden bijhorende de implementatie van het herstel-en veerkracht plan.

Ontvangsten

De ontvangsten van artikel 8 apparaat nemen in 2023 met € 3,6 mln. toe (circa € 1,6 mln. structureel). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere opbrengsten van € 2,1 mln. bij de Rijksacademie voor Financiën, Economie en Bedrijfsvoering (€ 1 mln. structureel). Deze hogere opbrengsten zijn een gevolg van een uitgebreider opleidingsaanbod. Tevens zijn de opbrengsten met € 1 mln. verhoogd naar aanleiding van detacheringen van eigen personeel.

5.2 Artikel 10 Nog onverdeeld

Tabel 24 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW, ISB, moties en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1)+(2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3)+(4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	**98.154**	**0**	**98.154**	**287.961**	**386.115**	**262.944**	**222.228**	**221.253**	**212.127**
Uitgaven	**98.154**	**0**	**98.154**	**287.961**	**386.115**	**262.944**	**222.228**	**221.253**	**212.127**
Nog te verdelen	**98.154**	**0**	**98.154**	**287.961**	**386.115**	**262.944**	**222.228**	**221.253**	**212.127**
Loonbijstelling programma	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Loonbijstelling apparaat	8.948	0	8.948	197.307	206.255	194.953	180.787	175.937	176.646
Prijsbijstelling apparaat	12.832	0	12.832	96.536	109.368	100.308	78.477	74.609	74.891
Onvoorzien programma	25.194	0	25.194	– 24.593	601	– 19.452	– 21.196	– 2.677	– 5.700
Onvoorzien apparaat	51.180	0	51.180	18.711	69.891	– 12.865	– 15.840	– 26.616	– 33.710
Ontvangsten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting

Verplichtingen en uitgaven

Nog te verdelen

Loonbijstelling apparaat
De loonbijstelling 2023 wordt toegevoegd aan de Financiënbegroting (€ 206 mln. in 2023 en € 176 mln. structureel). Hiernaast wordt in totaal € 30 mln. bijgedragen aan de rijksbrede problematiek onder het uitgavenplafond, waarvan € 9 mln. vanuit deze post.

Prijsbijstelling apparaat
De prijsbijstelling 2023 (€ 92 mln. in 2023 en € 65 mln. structureel) en de additionele prijsbijstelling over 2022 (€ 19 mln. in 2023 en € 11 mln. structureel), ter compensatie van de inflatie, worden toegevoegd aan de Financiënbegroting. Hiernaast wordt in totaal € 30 mln. bijgedragen aan de rijksbrede problematiek onder het uitgavenplafond, waarvan € 13 mln. vanuit deze post.

Onvoorzien programma
De nog gereserveerde middelen voor het ICT-project Digitale Snelweg Douane worden overgeheveld naar artikel 9 Douane (€ 13 mln. in 2023 en € 1 mln. structureel) en naar artikel 1 Belastingen (€ 3 mln. in 2023 en € 4 mln. structureel) ten behoeve van de groei van het aantal IV-dagen ten gunste van de Douane. Hiernaast wordt in totaal € 30 mln. bijgedragen aan de rijksbrede problematiek onder het uitgavenplafond, waarvan € 2 mln. vanuit deze post. Tenslotte vindt er een schuif plaats van € 5 mln. van 2023 naar 2026 op de voorziening «Uitvoeringskosten voor fiscale wet- en regelgeving» ten behoeve van de voorziene kosten in 2026.

Onvoorzien apparaat

Vanuit deze post wordt in 2023 € 31 mln. overgeheveld naar de (beleids)artikelen van de Financiënbegroting en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Hiernaast wordt in totaal € 30 mln. bijgedragen aan de rijksbrede problematiek onder het uitgavenplafond, waarvan € 6 mln. vanuit deze post. Ook wordt € 5 mln. doorgeschoven naar 2024 en 2025 en wordt de eindejaarsmarge van € 65 mln. toegevoegd aan artikel 10 Nog onverdeeld. Structureel wordt € 34 mln. overgeheveld naar de (beleids)artikelen. De belangrijkste overhevelingen zijn:

– € 4 mln. in 2023 en structureel € 19 mln. naar artikel 1 Belastingen ten gunste van de modernisering van het systeem voor de omzetbelasting en implementatie van agile werken binnen de IV-organisatie. Tevens wordt er € 9 mln. in 2023 overgeheveld naar artikel 1 Belastingen, artikel 9 Douane en artikel 13 Toeslagen ten behoeve van de werkzaamheden die zij uitvoeren in het kader van het programma Informatie op Orde (IOO).
– Circa € 2 mln. per jaar vanaf 2024 naar artikel 8 Apparaat ten behoeve van de extra loonkosten bij de directie Digitalisering & Informatisering.
– € 5,5 mln. naar artikel 8 Apparaat ten behoeve van de kosten voor het project schatkistbankieren.
– Het kabinet heeft besloten om een pakket maatregelen te financieren in het kader van de Kabinetsreactie op het rapport van bevindingen van het Adviescollege dialooggroep slavernijverleden 'Ketenen van het verleden'. Het gaat rijksbreed om een eenmalig bedrag in 2023 van € 200 mln. en een structurele bedrag van € 8 mln., waarvan het ministerie van Financiën in 2023 € 4,3 mln. en structureel circa € 0,1 mln. bijdraagt.
– € 3,4 mln. per jaar naar artikel 11 Financiering staatsschuld voor de provisiekosten voor de Primary Dealers (stelsel van momenteel 12 banken voor de distributie en promotie van staatsleningen).
– Cumulatief € 6 mln. in 2024 tot en met het jaar 2026 aan de nieuwe Eenheid Openbaarmaking (onderdeel beleidsdepartement Financiën, artikel 8 Apparaat) ten behoeve van de uitvoering van de Wet Open Overheid.